SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO W 2012 ROKU

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne
00-018 Warszawa ul. Zgoda 11
Organizacja Pożytku Publicznego
Zarejestrowane pod nr KRS 0000 109 111 w Sądzie Rejonowym, dla m.st. Warszawy
XII Wydział Gospodarczy, REGON 000810466
NIP 526-17-63-900

ZARZĄD PTK

prof. dr hab. Mariusz Kulicki - prezes honorowy

1. prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski - prezes
2. dr Mieczysław Goc - wiceprezes
3. dr hab. Jarosław Moszczyński - wiceprezes
4. dr Waldemar Suszczewski - skarbnik
5. mgr inż. Ryszard Zieliński - sekretarz
6. prof. dr hab. Tadeusz Widła
7. dr Tomasz Konopka
8. mgr Kamila Nowicka-Kiliś
9. mgr inż. Włodzimierz Kędzierski

RADA NAUKOWA PTK

1. prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - przewodniczący
2. prof. dr hab Ewa Gruza - wiceprzewodnicząca
3. dr Aleksandra Tucholska-Lenart - wiceprzewodnicząca
4. dr Tomasz Bednarek - sekretarz
5. prof. dr hab. Hubert Kołecki
6. prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz
7. dr Andrzej Filewicz
8. dr Waldemar Krawczyk
9. dr Ewa Sadowska;
10. dr Leonarda Rodowicz
11. mgr inż. Marta Bykas-Strękowska
12. mgr Dariusz Augustyniak
13. dr Małgorzata Maria Żołna

CZŁONKOWIE KONSULTANCI RADY NAUKOWEJ PTK

1. prof. dr hab. Jarosław Warylewski
2. prof. dr hab. Jerzy Kasprzak
3. dr hab. Maria Kała

4. mgr Eugeniusz Grzechnik
5. mgr Emil Buduj

KOMISJA REWIZYJNA PTK

1. mgr Grażyna Pieniążek - przewodnicząca
2. mgr Eustachy Łabaj - członek
3. mgr inż. Roman Burbelka
4. mgr Henryk Witkowski - członek

SĄD KOLEŻEŃSKI

1. dr Jerzy Jakubczak - przewodniczący
2. dr Krystyna Baniuk - członek
3. lek. med. Janusz Lenart - członek
4. mgr Emil Buduj- członek
5. inż Zbigniew Szachnitowski - członek

CELE STATUTOWE ORGANIZACJI

1. Towarzystwo prowadzi działalność statutową, jako działalność, realizującą wyłącznie społecznie użyteczne zadania na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków stowarzyszenia.

2. Celem głównym Towarzystwa jest rozwijanie zainteresowań, organizowanie działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, informacyjnej, upowszechniającej, wspomagającej, ochronnej, pomocowej oraz innej w sferach przyjętych w statucie zadań pożytku publicznego, podejmowanych na rzecz ogółu społeczności kryminalistycznej, grup wyodrębnianych ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa, jak również na rzecz członków Towarzystwa.

3. W rozumieniu statutu ogół społeczności kryminalistycznej tworzą wszyscy, bez względu na swój status społeczny, zawodowy lub inny, którzy uczestniczą w realizowaniu celów i zadań stojących przed szeroko rozumianą kryminalistyką i dyscyplinami pokrewnymi, a także osoby będące podmiotami wszelkich oddziaływań o charakterze kryminalistycznym.

SPOSÓB REALIZACJI CELÓW STATUTOWYCH ORGANIZACJI

1. Popularyzowanie najnowszych osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną, propagowanie rozwoju i zdobyczy kryminalistyki oraz osiągnięć praktyki kryminalistycznej, których szerokie przekazanie opinii publicznej nie narusza tajemnicy zawodowej ani interesu publicznego.

2. Upowszechnianie zdobyczy kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych, organizowanie sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami w kraju i za granicą, prowadzonych w ramach działań na rzecz integracji europejskiej.

3. Podejmowanie działań bezpośrednio związanych, bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu czynów zabronionych oraz zjawisk kryminogennych.

4. Ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, zasad etyki, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych.

5. Reprezentowanie, informowanie, promowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej lub wyodrębnionych grup przed różnymi podmiotami, organami i instytucjami.

6. Prowadzenie działalności obejmującej między innymi wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki.

7. Prowadzenie działań wspomagających rozwój gospodarczy, między innymi poprzez organizowanie różnych form kontaktów przedstawicieli nauki i praktyki kryminalistycznej, wykorzystywanie w działalności gospodarczej osiągnięć kryminalistyki, kierunkowanie i profilowanie badań naukowych popularyzacja działań na rzecz ochrony dóbr kultury, sztuki, w tym praw autorskich, ochrony praw konsumentów,

wolności i praw człowieka, praw kobiet; podejmowanie działalności na rzecz zatrudnienia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

8. Prowadzenie w różnych formach działalności wspomagającej, pomocowej oraz innych działań na rzecz grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej lub materialnej, dyskryminowanych lub odrzucanych środowiskowo czy społecznie, pochodzących ze środowisk kryminogennych, ofiar przestępstw, obywateli stykających się z przestępstwem lub organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, sprawców objętych oddziaływaniami prewencyjnymi i resocjalizacyjnymi.

9. Prowadzenie innych działań lub rodzajów działalności nie mających charakteru działalności gospodarczej, służących realizacji celów i zadań zgodnych z przyjętymi w statucie Towarzystwa sferami zadań pożytku publicznego.

Liczba członków Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego /wg stanu na dzień 31.12.2012 r.

Oddział Warszawski	290 członków
Oddział Gdański	15 członków
Oddział Warmińsko-Mazurski	43 członków
Oddział Kujawsko-Pomorski	56 członków
Oddział Śląski	53 członków
Oddział Krakowski	84 członków
Łącznie	**541 członków**

W 2012 roku do PTK przyjęto 24 osoby, 3 osoby zmarły.

NAJWAŻNIEJSZE SFERY DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Do najważniejszych sfer działalności pożytku publicznego Towarzystwa należy:

1. Działalność w sferze bezpieczeństwa wewnętrznego w kraju oraz przeciwdziałania patologiom społecznym.
2. Działalność w sferze nauki, edukacji, oświaty i wychowania.

OPIS DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO

27.04.2004 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne uzyskało status organizacji pożytku publicznego. W 2012 roku PTK postawiło sobie jako najistotniejsze, następujące zadania statutowe:

1. Popularyzowanie osiągnięć kryminalistyki i dyscyplin pokrewnych oraz rozwijanie zainteresowania wiedzą kryminalistyczną m.in. poprzez organizowanie konkursów, sympozjów, zjazdów i konferencji naukowych, odczytów, prelekcji i szkoleń, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współdziałanie z odpowiednimi placówkami w tym zakresie, a także rozwijanie współpracy oraz kontaktów naukowych z pokrewnymi środowiskami i instytucjami.
2. Ustalanie i nadzorowanie norm i standardów wykonywania badań kryminalistycznych, kształtowanie wysokiego naukowego poziomu działalności eksperckiej, pogłębianie i doskonalenie wiedzy kryminalistycznej, wspieranie podnoszenia kwalifikacji, uzyskiwania stopni naukowych i uprawnień zawodowych.
3. Wykonywanie badań specjalistycznych, ekspertyz kryminalistycznych, wydawanie opinii, nadzorowanie i nadawanie uprawnień rzeczoznawcy lub eksperta kryminalistyki.
4. Reprezentowanie, informowanie i występowanie w interesie członków społeczności kryminalistycznej przed różnymi podmiotami, organizacjami i instytucjami.
5. Podejmowanie innych działań bezpośrednio związanych bądź też sprzyjających zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw i zjawisk kryminogennych oraz służących realizacji innych celów statutowych Towarzystwa.

Ad.1.

W ramach tego zadania statutowego w 2012 r. Zarząd Główny, Rada Naukowa, Odziały PTK i członkowie Towarzystwa organizowali i uczestniczyli w realizacji następujących przedsięwzięć:

Cykl wykładów połączonych z dyskusją, organizowanych przez Zarząd Główny, Radę Naukową PTK i Oddziały Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego (według poniższego zestawienia):

1. *Interpretacja wyników badań mikrośladu w formie pojedynczego włókna* - dr hab. Jolanta Wąs-Gubała, Warszawa, siedziba PTK, 4 kwietnia 2012 r., (uczestniczyło 30 osób).
2. *Badanie śladów materiałów polimerowych metoda chromatografii gazowej* - prof. dr hab. Janina Zięba-Palus, Warszawa, siedziba PTK, 4 kwietnia 2012 r. (uczestniczyło 31 osób).
3. *Metodyka fonoskopii w zwalczaniu terroryzmu* – dr Jacek Rzeszotarski, mgr inz. Waldemar Maciejko, Warszawa, siedziba PTK, 22 czerwca 2012 r. (uczestniczyło 29 osób).
4. *„Globalgraf" i co dalej* – wykorzystanie komputerowych programów analizy parametrów pisma w praktyce eksperckiej" – mgr Andrzej Łuszczuk, dr Mieczysław Goc, Warszawa, siedziba PTK, 22 czerwca 2012 r. (uczestniczyło 31 osób),
5. *Negocjacje policyjne* - mgr Dariusz Loranty – b. negocjator policyjny z wieloletnim doświadczeniem w wielu sprawach kryminalnych, Warszawa, siedziba PTK, 18 października 2012 r. (uczestniczyło 40 osób)
   1) negocjacje, pojęcie teoretyczne czy rzeczywiste zjawisko,
   2) negocjacje policyjne; geneza, fakty i mity,
   3) przykładowe zdarzenia przestępcze w Warszawie rozwiązywane z udziałem negocjatora.
6. *O potrzebie znajomości kryminalistyki przez prawników* - prof. dr hab. Jerzy Kasprzak (wykład okolicznościowy wygłoszony podczas uroczystości wręczenia nagród w III edycji Konkursu Profesora Brunona Hołysta dla Wyróżniających się Młodych Kryminalistyków, Warszawa, Wyższa Szkoła Menedżerska, 27 listopada 2012 r., uczestniczyło ok. 200 osób).

7. *Kryminalistyczne badania dokumentów. Możliwości badawcze współczesnej kryminalistyki* – M. Miron, M. Goc (wykład dla studentów Wydziału Prawa Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa w Kielcach, uczestniczyło 16 osób).

/zasięg – cały kraj, uczestniczyło łącznie ok. 460 osób/

IV Warsztaty Kryminalistyczne pt. „Biegły i jego opinia w polskim systemie prawnym" Zabuże 29.06. – 06.07.2012 r.

Program warsztatów:

1. „Opiniowanie z art. 202 kk – ocena wieku rozwojowego i szacowanie wieku metrykalnego" - prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski,
2. "Badania nielegalnych wyrobów alkoholowych" – dr Grażyna Kędzierska,
3. "Ślepy biegły - lepszy biegły? Pięć sposobów na udaną opinię" – prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz,
4. „Ekspertyza dokumentów w praktyce opiniodawczej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego" – dr Mieczysław Goc,
5. „Instytucje specjalistyczne jako podmiot opiniujący" – prof. dr hab. Ewa Gruza,
6. „Grafologia a ekspertyza pismoznawcza" – dr Mieczysław Goc .

/zasięg terytorialny – cały kraj, uczestniczyło 14 osób/

Konferencja fizykochemii 20-23 listopada 2012 r.
Serock. Organizatorzy: Instytut Badawczy Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji i Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne

Cele konferencji:

Kryminalistyka jest dziedziną kompleksową, wykorzystująca osiągnięcia szeregu nauk humanistycznych i technicznych, za pomocą których jesteśmy w stanie wyjaśnić istotę zaistniałych zdarzeń kryminalnych, a poprzez zespół metod i środków znacząco wpłynąć w warunkach narastającej przestępczości nie tylko na wykrycie sprawców przestępstw, lecz także na jednoznaczne i nie budzące wątpliwości udowodnienie im winy. Rozwój i doskonalenie poszczególnych dziedzin w kryminalistyce determinowany jest poprzez nauki i rozwiązania techniczne. Środki, jakie zostają przydzielane na rozwój kryminalistyki są

niewystarczające, aby zapewnić jednakowy rozwój wszystkim podmiotom zajmującym się tymi zagadnieniami. W dzisiejszych czasach szczególne znaczenie odgrywa wymiana doświadczeń oraz dostęp do informacji i możliwość szybkiej ich wymiany. Charakter konferencji pozwolił uzupełnić i zweryfikować doświadczenia ekspertów kryminalistyki w praktyce, a także przedyskutować i rozwiązać wiele problemów pojawiających się w codziennej pracy. W czasie odbytych sesji tematycznych była możliwość prezentacji doniesień z bieżących prac badawczych i praktyki opiniodawczej. Prezentacja nowoczesnej aparatury badawczej przez przedstawicieli firm umożliwiła zapoznanie się z możliwościami wykorzystania nowatorskich rozwiązań analitycznych w codziennej pracy eksperta chemii kryminalistycznej. Organizacja konferencji oraz wydanie materiałów konferencyjnych poprzez druk wybranych artykułów w „Problemach kryminalistyki", a także dostępność poruszanych tematów na stronie internetowej CLKP przyczyni się do ciągłego ulepszania i rozwoju dziedziny i pozwoli na popularyzację istotnej tematyki kryminalistycznej.

Obszary tematyczne Konferencji:

Dziedzina chemii kryminalistycznej skupia szereg różnorodnych śladów powstałych w wyniku przestępczego działania potencjalnych sprawców, które są przedmiotem badań w postępowaniach karnych, a które wymagają szeroko pojętej wiedzy nie tylko z zakresu kryminalistyki, ale również samej chemii. Dlatego też w ramach organizowanej Konferencji zaplanowano zarówno sesje plenarne, które pozwoliły zaznajomić się z najnowszym stanem wiedzy o charakterze zarówno ogólno kryminalistycznym, jak i chemicznym, ale również specjalistyczne podsesje obejmujące tematyką badania narkotyków, mikrośladów, materiałów wybuchowych oraz toksykologię. Zgodnie z planem Konferencji odbyły się następujące podsesje tematyczne:

1. **Fizykochemiczne badania środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów**

Tematyka podsesji była poświęcona regulacjom prawnym, w tym zmianom w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, na których oparte jest formułowanie wniosków w wydawanych opiniach kryminalistycznych. W związku z tym, że na rynku pojawiają się coraz to nowe rodzaje substancji psychoaktywnych oraz do ustawy wprowadzane są coraz to nowe związki, organizatorzy przewidzieli potrzebę przedyskutowania nowych rozwiązań w badaniach

analitycznych tego rodzaju związków związanych zarówno z wykorzystaniem niestandardowych metod badawczych jak i nowych rozwiązań aparaturowych.

2. Fizykochemiczne badania mikrośladów

Mikroślady to jedna z najważniejszych specjalności chemicznych śladów kryminalistycznych skupiająca się na badaniach powłok lakierniczych, szkieł, metali, tworzyw sztucznych, włókien, będących jedynymi śladami w poważnych sprawach kryminalnych. Przedmiotem podsesji było przybliżenie problematyki procesów technologicznych mających wpływ na powstanie konkretnych wyrobów, których znajomość niejednokrotnie ułatwia prowadzenie badań jak i wnioskowanie. Ma to szczególne odzwierciedlenie w prowadzeniu badań porównawczych. Równie interesujące było zapoznanie się z najnowszymi trendami w badaniach analitycznych tego typu śladów skupiającymi nowatorskie rozwiązania aparaturowe. Ponadto ciekawym obszarem do dyskusji były funkcjonujące w tym obszarze bazy danych umożliwiające przeprowadzenie badań porównawczo-identyfikacyjnych np. w typowaniu pojazdów, których kierujący zbiegli z miejsc wypadków drogowych.

3. Fizykochemiczne badania materiałów i urządzeń wybuchowych

Badania materiałów i urządzeń wybuchowych różnią się od badań pozostałych chemicznych śladów kryminalistycznych. Obok typowych badań analitycznych prowadzonych w pomieszczeniach laboratoryjnych z wykorzystaniem specyficznej aparatury badawczej wymagane jest przeprowadzenie badań poligonowych, które zarówno klasyfikują daną substancję lub przyrząd zgodnie z definicją ustawową materiału wybuchowego jak i pozwalają na szacowanie zagrożenia związanego z wybuchem takiego materiału lub urządzenia. Tematyka podsesji poświęcona była zarówno wprowadzonym w ostatnim czasie zmianom w kwalifikacji ustawowej wyrobów pirotechnicznych, jak również skupiała się na problemach związanych z wykonywaniem badań i wnioskowaniem w tym zakresie. Przedstawienie nowych trendów w badaniach materiałów wybuchowych oraz powybuchowych pozwoliło na zapoznanie się z postępem technologicznym i przybliżyło możliwość wykorzystania nowatorskich rozwiązań.

4. Fizykochemiczne badania alkoholu oraz środków działających podobnie do alkoholu w płynach ustrojowych człowieka

Sesja dotycząca tematyki badań alkoholu oraz środków działających podobnie do alkoholu w płynach ustrojowych pobranych od uczestników ruchu drogowego w głównej mierze

dotyczyła metod identyfikacji powyższych substancji, a także problematyki interpretacji otrzymanych wyników. Podczas sesji przedstawiono interesujące przypadki z bieżącej praktyki opiniodawczej laboratoriów toksykologicznych. Sesja ta była okazją do poszerzenia wiedzy oraz wymiany doświadczeń w zakresie badań materiału biologicznego na zawartość alkoholu oraz środków działających podobnie do alkoholu.

Mając na uwadze także aktualność zagadnień dotyczących badań „nowych narkotyków-dopalaczy", organizatorzy tegorocznej Konferencji postanowili również i tej tematyce poświęcić czas w tej sesji. W sesji poruszano tematy dotyczące problematyki związanej z gwałtownym rozwojem rynku tzw. dopalaczy, które zawierają w swoim składzie substancje o działaniu psychoaktywnym i związaną z tym zjawiskiem wzrastającą liczbę zatruć.

/zasięg terytorialny – cały kraj, uczestniczyło ok. 150 osób/

Spotkania i konferencje naukowe i inne przedsięwzięcia kryminalistyczne organizowane przez Odziały Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego (według poniższego zestawienia):

ODZIAŁ WARMIŃSKO-MAZURSKI

Oddział Warmińsko-Mazurski PTK zorganizował w 2012 roku następujące przedsięwzięcia szkoleniowo-naukowe[1]:

1. Wykład dla członków Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji UWM pt. *Możliwości wykrywania przestępstw przy wykorzystaniu śladów kryminalistycznych,* 8.03.2012 r., wykładowca – dr Jarosław Moszczyński.
2. Pomoc w zorganizowaniu wyjazdu grupy studentów na Międzynarodową Konferencję Naukową „Biometria w Prawie i Kryminalistyce", Warszawa, 20-30.03.2012.
3. Zorganizowanie dla grupy studentów WPiA UWM wizyty w Laboratorium Kryminalistycznym PTK w Warszawie, w dniu 5.06.2012 r.
4. Zorganizowanie VI seminarium z cyklu „Spotkania Kryminalistyczne" pt. *Kryminalistyczne badania broni palnej*, w dniu 25.10.2012 r. Wykładowcami byli

[1] Opracowano według informacji sporządzonej przez p. dr hab. Jarosława Moszczyńskiego, prezesa Oddziału Warmińsko-Mazurskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

eksperci Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Olsztynie: podinsp. Grzegorz Mówiński oraz mł. asp. Rafał Konopka.

5. Przeprowadzenie zajęć praktycznych z zakresu ujawniania śladów linii papilarnych i daktyloskopowania dla Studenckiego Koła Naukowego Prawa Rzymskiego i Porównawczego WPiA UWM, w dniu 15.11.2012 r.; zrealizował dr hab. Jarosław Moszczyński.

   /zasięg – województwo, uczestniczyło łącznie ok. 120 osób/

6. Reprezentowanie UWM oraz PTK przez pracowników Katedry Kryminalistyki i Medycyny Sądowej na następujących konferencjach:
   - Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Biometria w Prawie i Kryminalistyce", Instytut Badawczy Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 20-30.03.2012;
   - XV Wrocławskie Sympozjum Badań Pisma, Wrocław 19-21.09.2012;
   - II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Fizykochemiczne Badania Śladów Kryminalistycznych", Serock 20-23.11.2012;
   - VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Prawo i Dokumenty", Warszawa 29.11.2012 r.

ODDZIAŁ KRAKOWSKI

W dniu 7 grudnia 2011 roku na Walnym Zgromadzeniu Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego został wybrany nowy Zarząd Oddziału, w osobach:

Prezes Oddziału – prof. dr hab. Janina Zięba-Palus

Sekretarz Oddziału – dr hab. Jolanta Wąs-Gubała

Skarbnik Oddziału – dr Tomasz Konopka

Komisja Rewizyjna – dr Ewa Sadowska, prof. dr hab. Maria Kała, mgr Anna Konduracka.

W 2012 r. Oddział Krakowski PTK zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne[2]:

1. W dniu 4 kwietnia 2012 r. w ramach zebrania naukowego w siedzibie Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w Warszawie zostały wygłoszone następujące referaty:

[2] Opracowano według informacji sporządzonej przez p. prof. dr hab. Janinę Ziębę-Palus, prezesa Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

- „Badanie śladów materiałów polimerowych metodą chromatografii gazowej" – prelegent prof. dr hab. J. Zięba – Palus,
- „Interpretacja wyników badań mikrośladu w formie pojedynczego włókna" – prelegent dr hab. J. Wąs –Gubała.

2. W dniu 18 kwietnia 2012 r. w Instytucie Ekspertyz Sądowych w Krakowie odbyło się zebranie Oddziału Krakowskiego PTK. W ramach zebrania zostały przedstawione dwie prezentacje:
   - „Badania identyfikacyjno-porównawcze materiałów pisarskich metodą spektrometrii Ramana" – prelegent dr Marcin Kunicki (IES),
   - „Analiza identyfikacyjna składu materiałów kryjących metodą elektroforezy kapilarnej"- prelegent mgr Agnieszka Kula (Zakład Chemii Analitycznej UJ)
3. Podczas II Ogólnopolskiej Konferencji „Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych", która odbyła się w dniach 20-23.11.2012 w Serocku prof. dr hab. J. Zięba – Palus przedstawiła referat pt. „Chromatografia gazowa w kryminalistycznych badaniach śladów polimerowych".
4. Planowane na listopad zebranie Krakowskiego Oddziału PTK wraz z wystąpieniami dotyczącymi badania broni i śladów jej użycia zostało przeniesione na styczeń 2013 r. z powodu choroby prelegentów.

   /zasięg – cały kraj, uczestniczyło po ok. 30 osób/

ODDZIAŁ ŚLĄSKI

Oddział Śląski w 2012 r. zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne[3]:

W minionym roku odbywały się spotkania naukowe, połączone ze spotkaniami dla doktorantów Katedry. Poza doktorantami w spotkaniach uczestniczyli specjaliści z zakresu informatyki śledczej, pożarnictwa i wypadków drogowych. Wspólnie ze Śląską Szkołą Policji, Katedrą Kryminalistyki UŚ i Wojewódzkim Laboratorium Kryminalistycznym podjęto działania zmierzające do zorganizowania obchodów 50-lecia naukowej kryminalistyki na Śląsku. Odpowiednia konferencja planowana jest na połowę czerwca 2013 r.

/zasięg – województwo, uczestniczyło łącznie ok. 60 osób/

---

[3] Opracowano według informacji przekazanej przez prezesa Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, p. prof. dr hab. Tadeusza Widłę.

ODDZIAŁ WARSZAWSKI

Oddział Warszawski w 2012 r. zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne[4]:

1. W dniu 14 grudnia 2012 w przeddzień dwudziestej rocznicy dokonania pierwszej w Polsce identyfikacji śladów biologicznych z zastosowaniem techniki PCR przez zespół ekspertów biologii Zakładu Kryminalistyki i Chemii Specjalnej Urzędu Ochrony Państwa /obecnie ABW/ odbyło się seminarium poświęcone ówczesnemu przełomowi w opiniowaniu na rzecz organów procesowych. Seminarium odbyło się w Biurze Badań Kryminalistycznych ABW, a jego organizatorem był Oddział Warszawski PTK. Gościem seminarium był Pan Prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski – Przewodniczący Rady Naukowej PTK i Kierownik Katedry Kryminalistyki WPiA UW.
2. Wspomnieniami z tamtych pionierskich czasów podzieliła się z uczestnikami dr Aleksandra Tucholska – Lenart, prezentując historyczne już dziś fotografie z dnia 15.12.1992 dokumentujące pierwsze w polskiej kryminalistyce wyniki amplifikacji DNA ze śladów krwi oraz hybrydyzacji amplikonów z sondami molekularnymi dla poszczególnych alleli locus DQA1. Wdrożenie nowoczesnych technik molekularnych umożliwiło podniesienie mocy dyskryminacyjnej uzyskiwanych wyników badań śladów biologicznych z poziomu DP=0.73 do poziomu DP= 0.93. W ciągu kolejnych miesięcy zespół podjął badania, umożliwiające osiągnięcie mocy dyskryminacyjnej na poziomie DP=0.9998, co stanowiło przełom w opiniowaniu na rzecz organów procesowych w zakresie ekspertyz biologicznych. Prowadzone wtedy badania pozwoliły na analizy próbek dowodowych zawierających 2 nanogramy DNA /1 włos/ oraz skróciły czas analiz laboratoryjnych do 48 godzin.

Uczestnicy zapoznali się również z n/w prezentacjami:

3. Wpływ techniki PCR na rozwój nowoczesnej kryminalistyki – Agnieszka Jaworska /Biuro Badań Kryminalistycznych ABW/
4. Identyfikacja genetyczna z wykorzystaniem nowoczesnych technik multidyscyplinarnych – dr Rafał Wierzchosławski /lider naukowy Biura Badań Kryminalistycznych ABW/

[4] Opracowano według informacji przekazanej przez prezesa Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, p. dr Aleksandrę Tucholską-Lenart.

5. Analiza śladów krwawych użytecznym narzędziem w kryminalistyce – Kacper Choromański /International Association of Blood Pattern Analysts /.
6. Spotkanie zakończyła dyskusja dotycząca znaczenia dowodu naukowego; w tym dowodu z badań DNA dla potrzeb opiniowania na rzecz organów procesowych, której moderatorem był prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski.

/zasięg – kraj, uczestniczyło ok. 40 osób/

Oddział Warszawski patronował również zebraniom naukowym organizowanym w siedzibie PTK (o czym wyżej).

ODDZIAŁ KUJAWSKO-POMORSKI

Oddział Kujawsko-Pomorski w 2012 r. zrealizował następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne[5]:

1. Uczestnictwo członków PTK, w tym dr hab. Violetty Kwiatkowskiej-Wójcikiewicz w n/wymienionych konferencjach naukowych:
   - 22 Europejskiej Konferencji Europejskiego Stowarzyszenia Psychologii i Prawa, w dniach 11-13 kwietnia 2012 r. Nikozja (Cypr). Na konferencji zaprezentowano referat pt. "*ANTI-CORRUPTION STING OPERATIONS: ETHICAL CONCERNS AND LEGAL LIMITS* - prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz, dr hab. Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz;
   - XV Wrocławskim Sympozjum Badań Pisma, 19-21 września 2012 r. Wrocław. Na konferencji dr hab. Violetta Kwiatkowska-Wójcikiewicz zaprezentowała wyniki swoich badań podczas wygłoszonego referatu – pt. „*Możliwości wykrywania fałszerstw dokumentów w postępowaniu administracyjnym"***;**
   - Międzynarodowej konferencji naukowej, 26-28 września 2012 r. Kraków, pt. „Kryminalistyka, Policja, Bezpieczeństwo" – bez referatu;
   - Konferencji pt. „Nauki penalne wobec szybkich przemian socjokulturowych", 8-9 października 2012 r. Toruń – bez referatu.

[5] Opracowano według informacji przekazanej przez prezesa Oddziału Kujawsko-Pomorskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, p. dr hab. Violettę Kwiatkowską Wójcikiewicz.

2. Publikacje członków:

- V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, J. Wójcikiewicz, *Sędzia jako „biegły”* pismoznawca? Rozważania na kanwie art. 254 k.p.c. [w:] *Znaczenie aktualnych metod badań dokumentów w dowodzeniu sądowym.* Materiały XIV Wrocławskiego Sympozjum Badań Pisma, Wrocław 2010, Z. Kegel, R. Cieśla, Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa, Katedra Kryminalistyki, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2012, s. 195-204;
- V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, J. Wójcikiewicz, *Myśl kryminalistyczna Jeremiasza Benthama*, [w:] *Księga jubileuszowa ku czci Profesora Janusza Justyńskiego w siedemdziesięciolecie urodzin*, A. Madeja (red.), TNOiK „Dom Organizatora”, Toruń 2012, s. 167-178;
- J. Wójcikiewicz, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, „*Dobry wróż dowodowy?” Paranauka w procesie sądowym* [w:] *Nauki penalne wobec szybkich zmian socjokulturowych.* Księga jubileuszowa Profesora Mariana Filara, A. Adamski et. al. (red.), Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012, s. 450-459.

1. Działalność sympatyków PTK studentów skupionych w Studenckim Kole Naukowym Kryminalistyki (poniżej sprawozdanie Przewodniczącej Zarządu Koła, p. Marty Łosińskiej):

Studenckie Koło Naukowe Kryminalistyki w roku akademickim 2011/2012 odbywało regularne, cotygodniowe spotkania o charakterze wolnym – mógł w nich uczestniczyć każdy zainteresowany poruszanym tematem. Jednym z elementów naszych działań były referaty pozwalające poruszyć i zgłębić tematy ważne dla kryminalistyki oraz nauk penalnych. W trakcie naszych spotkań dotykaliśmy tematów dotyczących zagadnień takich jak daktyloskopia, traseologia oraz zabezpieczenia dokumentów. Przyjrzeliśmy się również sylwetkom najsłynniejszych polskich i zagranicznych zabójców, co pozwoliło skupić się na problemie funkcjonowania ludzkiego umysłu poprzez istotę i przyczyny zbrodni.

W kręgu naszych zainteresowań leży również psychologia kryminalistyczna, w związku z tym zorganizowaliśmy warsztaty poświęcone mowie ludzkiego ciała i podstaw wykrywania kłamstwa. Kontynuowaliśmy też wcześniej podjętą inicjatywę warsztatów kryminalistycznych z zaproszonym profilerem, Panem mgrem Damianem Markiem ze Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie. W tym roku trwały one 2 dni (7-8.12. 2011 r.), a w czasie spotkań z doświadczonym ekspertem mieliśmy szansę jeszcze bardziej wniknąć w świat zbrodni, morderstw na tle seksualnym i współczesnego terroryzmu.

Członkowie koła po raz kolejny wzięli udział w organizowanym przez UMK Festiwalu Nauki i Sztuki, na którym poprowadzili zajęcia pt. „C(i)ała prawda, czyli kilka słów o daktyloskopii" (17.04.2012 r.). Zajęcia poprowadziły mgr Joanna Guderska i Marta Łosińska. Po części wykładowej każdy uczestnik miał możliwość wykonania własnej karty daktyloskopijnej oraz zobaczenie, jak w praktyce wygląda zabezpieczanie śladów daktyloskopijnych.

SKNK aktywnie współpracuje z zakładami penitencjarnymi, czego efektami była wizyta w toruńskim Areszcie Śledczym oraz w Zakładzie Karnym nr 1 w Grudziądzu. W celu pomocy osadzonym kobietom w Zakładzie Karnym w Grudziądzu zorganizowaliśmy zbiórkę materiałów plastycznych (5-11.12.2011 r.), które posłużyły w terapii zajęciowej. Następną okazją do pomocy osadzonym była charytatywna zbiórka odzieży nowej i używanej (kwiecień 2012 rok).

Kontynuując również nasze wcześniejsze działania, także i w tym roku, dzięki uprzejmości Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie oraz dofinansowaniu przez Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne uczestniczyliśmy w 3-dniowych warsztatach kryminalistycznych (18-20.04. 2012 r.). Mieliśmy niepowtarzalną okazję brać udział w praktycznych zajęciach oględzin miejsca zdarzenia, zabezpieczania śladów czy interwencji służb mundurowych. Był to też czas na integrację członków koła z tamtejszym Kołem Nauk Kryminalistycznych działającym przy Wyższej Szkole Policji w Szczytnie.

Staramy się również aktywnie współpracować z innymi kołami naukowymi UMK oraz innych Uniwersytetów, czego rezultatem jest przede wszystkim obecność członków naszego koła na wielu konferencjach naukowych, na przykład uczestnictwo w Ogólnopolskim Zjeździe Kół Kryminalistycznych we Wrocławiu (23-25.10.2011 r.).

ODDZIAŁ GDAŃSKI

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego z siedzibą na **Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego przy ul. Bażyńskiego 6 w Gdańsku** został utworzony na podstawie uchwały nr 2 Zarządu Głównego i Rady Naukowej PTK z dnia 3 lutego 2012 r. W skład władz Oddziału weszli:

Prof. dr hab. Jarosław Warylewski – prezes Oddziału Gdańskiego PTK

Dr Małgorzata M. Żołna – wiceprezes Oddziału Gdańskiego PTK

Mgr inż. Jarosław Nowak - skarbnik Oddziału Gdańskiego PTK

Mgr Roman Rumanowski - sekretarz Oddziału Gdańskiego PTK

W 2012 r. Oddział Gdański aktywnie uczestniczył w wielu wydarzeniach kryminalistycznych odbywających się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz wspierał działalność nowoutworzonego Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „*Modus Operandi*", którego opiekunem naukowym jest dr Małgorzata M. Żołna. W ramach działalności Oddziału Gdańskiego PTK oraz Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki „*Modus Operandi*" w kalendarz wydarzeń wpisały się następujące przedsięwzięcia kryminalistyczne[6]:

1. 7 listopada 2012 r. – wyjazd do Zakładu Medycyny Sądowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego na prelekcję związaną z pracą lekarzy medycyny sądowej. Wykład połączony był z zajęciami w prosektorium /uczestniczyło 23 członków Koła/.
2. 7 grudnia 2012 r. – konferencja naukowa na temat „Identyfikacji zwłok po śladach biologicznych", w której swoje referaty wygłosili: prof. zw. dr hab. Ryszard Pawłowski z Zakładu Medycyny Sądowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, dr Elżbieta Kaczorowska z Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz mgr Bożena Wolnikowska z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W konferencji uczestniczyło, oprócz 25 członków Koła, 250 osób, w tym pracownicy Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz pracownicy Zakładu Medycyny Sądowej oraz policjanci z Komendy Wojewódzkiej Policji w Elblągu. Sfinansowanie konferencji było możliwe dzięki wsparciu Parlamentu Studentów Uniwersytetu Gdańskiego i Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego - dr hab. Jakuba Steliny prof. UG.
3. 14 grudnia.2012 r. – wyjazd do Zakładu Karnego w Sztumie, współorganizowany z Europejskim Stowarzyszeniem Studentów Prawa ELSA - Grupą Lokalną ELSA Gdańsk. Udział wzięło 10 członków Koła.
4. Pod honorowym patronatem Zarządu Głównego i Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego zostały przeprowadzone trzy konkursy: I Konkurs Wiedzy Kryminalistycznej, Konkurs na logo Studenckiego Koła Naukowego Kryminalistyki oraz Konkurs na logo Muzeum Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. W konkursach tych wzięli udział wyłącznie studenci prawa i administracji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego.

[6] Opracowano według informacji przekazanej przez wiceprezesa Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, p. dr Małgorzatę Żołnę.

Patronat medialny nad wszystkimi konkursami objęło czasopismo „Edukacja Prawnicza", którego wydawca był sponsorem nagród książkowych. Nagrody książkowe w postaci publikacji o tematyce kryminalistycznej ufundowało Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne.

/zasięg – województwo, łączna liczba uczestników – ok. 600 osób/

Wspieranie działalności studenckiego ruchu naukowego

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało pomocy merytorycznej, organizacyjnej i finansowej, uczestnicząc poprzez swoich przedstawicieli m.in. w realizacji takich przedsięwzięć studenckich, jak:

1. Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Kryminalistyki przy Wydziale Prawa i Administracji UMK. Warsztaty odbyły się we współpracy z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była dr hab. Violetta Kwiatkowska Wójcikiewicz, prezes Oddziału Kujawsko-Pomorskiego PTK. Warsztaty uzyskały dofinansowanie ze strony PTK.
2. Ogólnopolska konferencja naukowa pt. „*Prawo dowodowe: wczoraj, dziś i jutro. Aspekty procesowe i kryminalistyczne",* Rzeszów, 7 maja 2012 r., której współorganizatorem było Koło Naukowe Prawa Karnego Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego "Iustitia". Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne objęło patronat honorowy nad tą konferencją.
3. X Warsztaty Kryminalistyczne organizowane przez Koło Naukowe Prawa Karnego Uniwersytetu Warszawskiego „TEMIDA", poświęcone specjalistycznym zagadnieniom z zakresu techniki i taktyki kryminalistycznej. Warsztaty odbyły się w Centralnym Ośrodku Szkolenia Straży Granicznej im. Józefa Piłsudskiego w Koszalinie w dniach 6-10 sierpnia 2012 r. W przygotowaniu warsztatów brali udział członkowie PTK, a opiekunem naukowym tego przedsięwzięcia była prof. dr hab. Ewa Gruza – wiceprzewodnicząca Rady Naukowej PTK. Warsztaty odbyły się pod patronatem przy dofinansowaniu ze strony PTK.

XIII Edycja Konkursu im. prof. Tadeusza Hanauska na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki

W dniu 02.10.2012 r. odbyło się posiedzenie Jury XIII Edycji Konkursu im. Prof. Tadeusza Hanauska na Pracę Roku z Dziedziny Kryminalistyki w składzie:

- Prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski - przewodniczący
- prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski
- prof. dr hab. Tadeusz Widła
- dr Waldemar Krawczyk
- dr Mieczysław Goc

Na konkurs wpłynęło 15 prac z różnych środowisk kryminalistycznych. Nadesłane prace charakteryzował wysoki poziom merytoryczny. Oceniając prace – Jury kierowało się ich poziomem naukowym, aktualnością poruszanej tematyki, nowatorstwem w podejściu do tematyki, jak również szczególnym znaczeniem dla praktyki i oparciem wniosków na wynikach badań empirycznych. Wszystkie zgłoszone prace były opublikowane lub obronione w roku 2011. Po dyskusji - Jury postanowiło zgłosić Radzie Naukowej i Zarządowi Głównemu Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego wnioski o przyznanie nagród i wyróżnień autorom n/w prac:

Prace nagrodzone:

Kategoria - prace habilitacyjne

- **„Modus Operandi sprawców zabójstw”** – *autor: **Monika Całkiewicz,*** Akademia Leona Kozmińskiego - *nagroda 3 000 zł,*

Kategoria - prace monograficzne

- **„Z zagadnień językoznawstwa kryminalistycznego”** - *autor **Antoni Feluś,*** wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu - *nagroda 2 500 zł,*

Kategoria - prace doktorskie

- *„**Zastosowanie metod czasowo-częstotliwościowej analizy sygnałów w wykrywaniu śladów ingerencji w ciągłość cyfrowych zapisów fonicznych”* –** autor mgr inż. **Rafał Korycki,** Biuro Badań Kryminalistycznych ABW, promotor kierownik Zakładu Elektroakustyki Instytutu Radioelektroniki PW prof. dr hab. Zbigniew Kulka – *nagroda 2 500 zł,*

Kategoria – cykl artykułów

- „***Biometryczne rozpoznawanie mówców w kryminalistyce***” – autor Waldemar Maciejko – Biuro Badań Kryminalistycznych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego - *nagroda 1 000 zł.*

Prace wyróżnione:

Kategoria - prace monograficzne

- **„Analiza kryminalna – aspekty kryminalistyczne i prawnodowodowe” –** *autor* ***Piotr Chlebowicz, Wojciech Filipkowski,*** wydawnictwo LEX – *dyplom,*
- **„Przeciwdziałanie przestępczości zorganizowanej – zagadnienia prawne, kryminologiczne i kryminalistyczne”** – *autor* ***Jerzy Wojciech Wójcik*** – *wydawnictwo LEX - dyplom,*

Kategoria - prace doktorskie

- „**Eksperyment procesowo-kryminalistyczny. Istota i dowodowa rola**” – autor Małgorzata Żołna, WPiA Uniwersytetu Gdańskiego, promotor prof. dr hab. Józef Wójcikiewicz - *dyplom,*

Kategoria – prace magisterskie

- „**Seryjni zabójcy – instrumentalna agresja, a ekspresyjna przemoc**” - autor **Szymon Michał Buczyński,** WPiA Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie, promotor prof. dr hab. Wiesław Pływaczewski – *dyplom,*
- **„Metodologiczne modele śledztwa” –** autor Anna Ibek, WPiA Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, promotor prof. dr hab. Jerzy Konieczny – *dyplom,*
- **„Zagrożenie cyberterrorystyczne, a bezpieczeństwo informacyjne państwa”** - autor Ewelina Sus, WPiA Uniwersytetu Śląskiego, promotor prof. dr hab. Tadeusz Widła – *dyplom,*
- **„Profilowanie geograficzne i Systemy Informacji Geograficznej (GIS). Nowe instrumenty zapobiegania i zwalczania przestępczości”** – autor Anna Pludrzyńska, WPiA Uniwersytetu Warszawskiego, promotor prof. dr hab. Piotr Girdwoyń – *dyplom,*
- **„Zmiany w obrazie pisma ręcznego u osób pod wpływem alkoholu”** – autor Magdalena Piątek, WPiA Uczelnia Łazarskiego, promotor dr Bogusław Zając – *dyplom,*

- **„Bezpieczeństwo użytkowania kart płatniczych – wybrane zagadnienia" –** autor Witold Kowal, Kolegium Prawa Akademii Leona Koźmińskiego, promotor dr Monika Całkiewicz – *dyplom,*
- **„Wpływ udaru mózgu na obraz pisma ręcznego" –** autor Łukasz Nocoń WPiA Uniwersytetu Śląskiego, promotor prof. dr hab. Tadeusz Widła – *dyplom.*

Uroczystość wręczenia nagród odbyła się w siedzibie Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego przy ul. Zgoda 11/300 w Warszawie, w dniu 18 stycznia 2013 r. Wykład okolicznościowy pt. *"Kryminalistyczna rekonstrukcja zdarzeń na podstawie badań aktowych"* wygłosił prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski. Konkurs został sfinansowany ze środków na działalność statutową PTK, w ramach których uzyskano dofinansowanie w kwocie 5000,00 zł ze strony Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych – członka wspierającego PTK.

III Edycja Konkursu Profesora Brunona Hołysta dla Wyróżniających się Młodych Kryminalistyków

W 2012 r. odbyła się kolejna (III edycja) Konkursu Profesora Brunona Hołysta dla Wyróżniających się Młodych Kryminalistyków. Komisja konkursowa w składzie:

1) prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski (przewodniczący)
2) prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski
3) dr Andrzej Filewicz
4) dr Mieczysław Goc
5) mgr inż. Marta Bykas-Strękowska

na posiedzeniu w dniu 02 października 2012 r. rozpatrzyła wnioski zgłoszone zgodnie z przyjętym regulaminem przyznawania nagród.

Zgłoszono następujące wnioski:

1. Wniosek z dnia 14 czerwca 2012 r. podpisany przez Dyrektora Biura Badań Kryminalistycznych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, kpt. mgr inż. Martę Bykas Strękowską, wskazujący do nagrody **mgr. inż. Waldemara Maciejkę** – eksperta z zakresu inżynierii dźwięku i obrazu w Biurze Badań Kryminalistycznych ABW za **opracowanie i wdrożenie do praktyki fonoskopijnej metody identyfikacji mówców opartej o automatyczne rozpoznawanie.**

2. Wniosek z dnia 27 sierpnia 2012 r. podpisany przez Kierownika Pracowni Chemii Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, prof. dr hab. Pawła Kościelniaka, wskazujący do nagrody **dr Małgorzatę Król** za przeprowadzenie badań i napisanie rozprawy doktorskiej pt. **„Rozróżnianie atramentów drukarkowych dla celów kryminalistycznej ekspertyzy dokumentów z wykorzystaniem elektroforezy kapilarnej**".

3. Wniosek z dnia 23 września zgłoszony przez prof. dr hab. Tadeusza Tomaszewskiego Kierownika katedry kryminalistyki Uniwersytetu Warszawskiego, wskazujący do nagrody **dr. Pawła Waszkiewicza** adiunkta w Katedrze Kryminalistyki Uniwersytetu Warszawskiego za osiągnięcia w dziedzinie kryminalistyki, w tym uczestnictwo w realizacji projektów badawczych prowadzonych w Katedrze Kryminalistyki UW, zarówno jako kierownika i samodzielnego wykonawcy, jak i członka zespołów badawczych w ramach grantów MNSiW, WPiA UW oraz europejskiego STSM COST.

Komisja po zaznajomieniu się z uzasadnieniami wniosków oraz po wszechstronnej dyskusji, uwzględniając kryteria formalne i merytoryczne, a w szczególności:

- wiek kandydatów,
- dotychczasowe osiągnięcia naukowe i eksperckie,
- perspektywy dalszego rozwoju naukowego,
- znaczenie tematyki zgłoszonych prac dla nauki i praktyki kryminalistycznej.

postanowiła przyznać dwie równorzędne nagrody w wysokości po 5 000 zł dr Małgorzacie Król i dr. Pawłowi Waszkiewiczowi.

Dr Malgorzata Król (z/d Szafarska) jest młodym naukowcem prowadzącym swoje badania w Pracowni Chemii Sądowej Wydzialu Chemii Uniwersytetu Jagiellonskiego. Jest autorką oryginalnej metody analizy składu chemicznego atramentów drukarkowych do celów kryminalistycznych. Rezultatem tych badań jest praca doktorska pt. *Opracowanie metody rozróżniania atramentów drukarkowych dla celów kryminalistycznej ekspertyzy dokumentów z wykorzystaniem elektroforezy kapilarnej***.** Autorka udowodniła doświadczalnie, że metoda może być bardzo pomocna, m.in. w zakresie oceny autentyczności dokumentów. Wyniki tych badan zostały również wysoko ocenione i przyjęte do druku w renomowanych czasopismach naukowych, zarówno z dziedziny

chemii analitycznej (Talanta, Acta Chimica. Siovenica), jak i chemii sądowej (Forensic Science International, Problems of Forensic Sciences).

Dr Paweł Waszkiewicz pracuje jako adiunkt w Katedrze Kryminalistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Jest aktywnym, młodym naukowcem, który uczestniczy w realizacji projektów badawczych prowadzonych w Katedrze Kryminalistyki UW, zarówno jako kierownik i samodzielny wykonawca, jak i członek zespołów badawczych w ramach grantów MNSiW, WPiA UW oraz europejskiego STSM COST. Obecnie dr Waszkiewicz kończy realizację grantu prowadzonego w ramach tzw. badań własnych, przyznanego przez MNiSW, a takze rozpoczyna badania w ramach dwóch grantów realizowanych na Wydziale Prawa i Administracji UW. Publikacje przygotowane przez dr. Pawła Waszkiewicza świadczą nie tylko o rozległych zainteresowaniach, ale również o dojrzałym warsztacie naukowym autora. Jest on m.in. autorem monografii *Wielki Brat Rok 2010. Systemy monitoringu wizyjnego - aspekty kryminalistyczne, kryminologiczne i prawne* (lista publikacji w załączeniu). Należy też podkreślić działalność dydaktyczną nagrodzonego. Dr Paweł Waszkiewicz prowadzi zajęcia z kryminalistyki ogólnej, teorii pracy operacyjnej, wstępu do taktyki kryminalistycznej, jak również współprowadzi niezwykle popularne wśród studentów, chociaż pracochłonne, warsztaty: *Oględziny miejsca zdarzenia. CSI Warsaw* oraz *Moot Court,* promujące kryminalistykę wśród studentów UW oraz budzące zainteresowania mediów.

Uroczystość wręczenia nagród odbyła się w dniu 27 listopada 2012 r. w Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie. Była ona połączona z wykładem okolicznościowy pt. "O potrzebie znajomości kryminalistyki przez prawników", który wygłosił prof. dr hab. Jerzy Kasprzak (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. W uroczystości wzięło udział ok. 200 osób. Nagrody ufundował prof. dr hab. dr h.c. Brunon Hołyst.

Działalność wydawnicza

Od początku swego istnienia Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne przykładało dużą wagę do popularyzacji wiedzy i praktyki kryminalistycznej poprzez cykliczne publikacje. Od 2000 roku PTK, wspólnie z Katedrą Kryminalistyki UW, wydaje periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki", którego łamy stanowią główne miejsce prezentacji osiągnięć naukowych Towarzystwa i jego członków. W kolejnym XVI tomie, który ukazał się w 2012 r. znalazły się artykuły dotyczące bardzo szerokiego spektrum zagadnień procesowo-

kryminalistycznych. Podobnie jak to miało miejsce w odniesieniu do poprzedniego tomu, również prace opublikowane w tym tomie zostały przedłożone do recenzji, przed ich zakwalifikowaniem do druku. Recenzentami byli wybitni przedstawiciele nauki, dydaktyki i praktyki kryminalistycznej w osobach dra hab. Jarosława Moszczyńskiego i prof. dr hab. Bronisława Młodziejowskiego.

Kontynuowano także prace wydawnicze związane z przygotowaniem do publikacji cyklu Polskiej Bibliografii Kryminalistycznej obejmującej okres od 1918 roku. Aktualnie ukazały się drukiem 3 tomy bibliografii (t. III, IV i V) obejmujące lata 1980 – 2008. Trwają prace nad wydaniem kolejnych tomów (I i II) za lata od 1918 do 1979.

Szkolenia z zakresu kryminalistyki

Szkolenie „Biegły w sadzie"

W 2011 r. z inicjatywy i pod patronatem Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, wychodząc naprzeciw postulatom zgłaszanym przez uczestników I Kongresu Nauk Sądowych, podjęto inicjatywę zorganizowania cykl szkoleń pt. „Biegły w sądzie" adresowanych do biegłych i kandydatów na biegłych.

Program szkolenia obejmuje zagadnienia z zakresu prawa dowodowego, zasad wydawania opinii, podstawowych uprawnień i obowiązków biegłego oraz prezentacji opinii przed sądem. Obecnie w Polsce wpisanych jest na listy biegłych sądowych prowadzone przez prezesów sądów okręgowych około 16 tysięcy biegłych indywidualnych. Biegli, posiadając ogromną wiedzę specjalistyczną, nie zawsze mają wykształcenie lub przygotowanie prawnicze. Rodzi to często problemy nie tylko z przygotowaniem i prezentacją opinii przed organami wymiaru sprawiedliwości, ale także z egzekwowaniem swoich uprawnień od organów procesowych i stron postępowania. Proponowane szkolenie w znacznej części może wyeliminować te niedostatki i podnieść komfort pracy biegłego. Prowadzenie szkoleń powierzono Centrum Badawczo-Szkoleniowemu PTK. Szkolenia w formie 8 godzinnego wykładu interaktywnego prowadziła prof. dr hab. Ewa Gruza, biegła sądowa, ekspert dokumentów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, pracownik naukowy Uniwersytetu Warszawskiego. W 2012 r. zrealizowano 2 szkolenia, w których wzięło udział łącznie 22 osoby. Poniżej ramowy program szkolenia przygotowany przez prof. dr hab. Ewę Gruzę:

„BIEGŁY W SĄDZIE”

Szkolenie podstawowe - ramowy program zajęć

Przepisy regulujące działalność biegłych

1. Kodeks postępowania karnego i cywilnego
2. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie biegłych sądowych
3. Dekret o należnościach biegłych i stron w postępowaniu sądowym
4. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie kosztów przeprowadzania dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym
5. Zasady wpisu na listę biegłych sądowych
6. Projektowane zmiany.

Podstawy teorii opiniowania

1. Definicja pojęcia biegłego, eksperta.
2. Biegli indywidualni i instytucje naukowe lub specjalistyczne.
3. Funkcje i rola biegłych.
4. Prawa biegłych.
5. Obowiązki biegłych..
6. Biegli w orzecznictwie sądów.

Opinia biegłego

1. Postanowienie o powołaniu biegłego.
2. Przedmiot i zakres opiniowania.
3. Struktura i układ opinii.
4. Rodzaje opinii.
5. Opinie prywatne.
6. Język opinii.
7. Kontrola opinii biegłego.
8. Zasady oceny wartości opinii

Podstawy psychologii sądowej

1. Psychologia przesłuchania.
2. Zasady dobrego komunikowania się.
3. Sztuka autoprezentacji.
4. Mój wygląd świadczy o mnie.

Biegły w postępowaniu sądowym

1. Organizacja sali sądowej.
2. Uprawnienia uczestników postępowania.
3. Uprawnienia biegłego podczas rozprawy sądowej.
4. Przesłuchanie biegłego – prezentacja opinii.
5. Konfrontacja biegłych.

Wynagrodzenie za opinie biegłych

1. Zasady sporządzania rachunków.
2. Koszty opinii.

3. Biegły a podatek VAT.

Zasady odpowiedzialności biegłych

1. Błędy w opiniach biegłych.
2. Odpowiedzialność za opinie błędne.
3. Granice odpowiedzialności biegłego w świetle orzeczenia TK i NSA.
4. Etyka i biegli.

Inne szkolenia

20 marca 2012 r. w Kielcach przeprowadzono szkolenie dla prokuratorów Okręgu Kieleckiego. Szkolenie zostało przeprowadzone przez ekspertów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego i obejmowało następujące tematy:

1. Co nowego w klasycznej i technicznej ekspertyzie pisma i dokumentów? (dr Mieczysław Goc, mgr Kamila Nowicka Kiliś, mgr Andrzej Łuszczuk),
2. Techniki identyfikacji osób z monitoringu i komputera (prof. dr hab. Bronisław Młodziejowski),
3. Badania wariograficzne – niewykorzystane możliwości procesowe (mgr Dariusz Jerzewski),
4. Nowe możliwości fonoskopii (mgr Jerzy Dolecki).

W szkoleniu uczestniczyło 36 osób, prokuratorów z Okręgu Kieleckiego.

Na uwagę zasługuje również szkolenie nt. negocjacji policyjnych dedykowane dla prokuratorów okręgu warszawskiego. Obejmowało ono następujące zagadnienia:

1) negocjacje, pojęcie teoretyczne czy rzeczywiste zjawisko,

2) negocjacje policyjne; geneza, fakty i mity,

3) przykładowe zdarzenia przestępcze w Warszawie rozwiązywane z udziałem negocjatora.

Szkolenie w formie 4 godzinnego wykładu przeprowadził p. mgr Dariusz Loranty, członek PTK, b. negocjator policyjny z wieloletnim doświadczeniem w wielu sprawach kryminalnych. Szkolenie odbyło się w siedzibie PTK w dniu 18 października 2012 r. Uczestniczyło w nim 40 osób – prokuratorów Okręgu Warszawskiego. Szkolenia zostały w całości sfinansowane ze środków na działalność statutową PTK.

Ponadto pod patronatem Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego przeprowadzono szkolenia z zakresu kryminalistycznych badań autentyczności dokumentów dla Krajowej Izby Rozrachunkowej, Krajowej Izby Gospodarczej oraz firmy First Data. Łącznie przeszkolono 28 osób.

Działalność Biblioteki Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego

Biblioteka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego została utworzona na podstawie Uchwały Zarządu Głównego PTK z dnia 20 maja 2005 r. Biblioteka Kryminalistyczna gromadzi pozycje branżowe i czasopisma, które mają służyć rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb biblioteczno-informacyjnych z zakresu szeroko rozumianej kryminalistyki i nauk penalnych, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych członków PTK oraz pogłębianiu inspiracji twórczych i naukowo-badawczych. Biblioteka cieszy się dużym uznaniem studentów przygotowujących prace magisterskie, publikacje i rozprawy naukowe z kryminalistyki na różnych uczelniach wyższych z całego kraju. Aktualnie zbiory biblioteczne liczą **1250** pozycji, których systematyczne aktualizowany wykaz znajduje się na stronie internetowej PTK. W 2012 r. przybyło **71** woluminów.

Działalność o charakterze naukowo-badawczym

Pod patronatem naukowym PTK, realizując zadania badawczo-rozwojowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, Centrum Badawczo-Szkoleniowe Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, wspólnie z Uniwersytetem Warszawskim w 2012 roku, zakończyło realizację projektu rozwojowego pt. *„Opracowanie metodyki oraz zbudowanie stanowiska do badań chronologii zapisów wykonanych różnymi technikami i środkami kryjącymi na podłożu papierowym”*

Końcowym efektem projektu było opracowanie kompleksowej metody oraz zbudowanie modelowego stanowiska do badania względnego wieku dokumentów wytworzonych poprzez dopisanie tekstu (badanie kolejności krzyżujących się linii) lub sporządzonych poprzez wypełnienie dokumentów in blanco. Pozwala to na wdrożenie do praktyki opiniodawczej metod weryfikacji autentyczności tak wytworzonych dokumentów. Szczególnie istotną kwestią, której rozwiązanie jest możliwe dzięki zrealizowanemu projektowi badawczemu jest określenie kolejności naniesienia zapisów ręcznych względem wydruków laserowych i kserograficznych na dokumentach wytwarzanych tą techniką, gdy zapis ręczny (podpis) nie krzyżuje się z tekstem drukowanym.

W 2012 roku kontynuowano także prace związane z wdrożeniem projektu rozwojowego pt. *„Opracowanie metodyki i programów oraz zbudowanie stanowiska do badań identyfikacyjnych pisma i podpisów przy wykorzystaniu grafometrii komputerowej*. W

tym też roku projekt został przyjęty przez NCBiR jako wykonany i rozliczony. Końcowym efektem projektu było opracowanie zestawu 4 programów do komputerowej identyfikacji pisma ręcznego o nazwie **„GLOBALGRAF”,** które w znaczący sposób rozszerzają dotychczasowe spektrum badawcze, poprzez wykorzystanie w szerszym niż dotychczas stopniu grafometrycznych i strukturalno-geometrycznych cech pisma, umożliwiają analizę parametrów kinetyczno konstrukcyjnych pisma oraz wizualizację parametrów motorycznych (cieniowanie linii graficznej). Parametry te należą do podstawowych, najistotniejszych dla kierunku opiniowania, właściwości pisma. Rozszerzenie ich spektrum analitycznego i zastosowanie do ich wyznaczania technik komputerowych pozwala na ich obiektywizowanie i standaryzację. A zastosowanie do ich interpretacji metod statystycznych (testu kwantylowego) podnosi rangę badań pismoznawczych i przybliża je do metod obiektywnych.

Finalny produkt GLOBALGRAF zawiera:

- program do weryfikacji strukturalnych, wielkościowych, parametrów pisma (RAYGRAF);
- program do weryfikacji strukturalno-geometrycznych parametrów pisma (GRAFOTYP);
- program do weryfikacji konstrukcyjno-kinetycznych cech pisma (KINEGRAF);
- program do wizualizacji motorycznych cech pisma (SCANGRAF).

Udział w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych

W 2012 r. Towarzystwo otrzymało zaproszenia i aktywnie uczestniczyło w sympozjach, konferencjach, zjazdach i spotkaniach naukowych. Przykłady konferencji, sympozjów i innych form spotkań naukowych zawiera poniższe zestawienie:

1. Biometria w prawie i kryminalistyce, Warszawa 29-30 marca 2012 r., organizator: Instytut Badwczy CLKP i Wydział Prawa i Administracji UW.
2. Seminarium naukowe pt. *Profesor Tadeusz Hanausek kryminalistyk, kranista, policjoznawca,* poświęcone pamięci prof. dra hab. Tadeusza Hanauska, Kraków UJ, 21 kwietnia 2012 r.
3. XII Seminarium nt. *Efektywność zabezpieczeń dokumentów w aspekcie procesu projektowania,* organizator - Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych, Starachowice 24-27 kwietnia 2012 r.. PTK reprezentowały dwie osoby (dr Mieczysław Goc i mgr Kamila Nowicka Kiliś). Przedstawiono prezentację pt.

- M. Goc, *Projekty badawczo-rozwojowe PTK.*

4. Ogólnopolska konferencja naukowa pt. *Prawo dowodowe: wczoraj, dziś i jutro. Aspekty procesowe i kryminalistyczne,* Rzeszów, 7 maja 2012 r., organizator - Wydział Praw i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego, Koło Naukowe Prawa Karnego Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego ”Iustitia”, patronat honorowy – Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne.
5. VIII Ogólnopolskie Seminarium Kryminalistyczne pt. *Wielka nauka w małych sprawach,* Jesionka k. Zielonej Góry, 16-18 maja 2012 r., organizator – Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze. PTK reprezentowało 5 osób. Przedstawiono m.in. prezentacje:
   - M. Goc, *Postęp naukowy w kryminalistyce – a praktyka śledcza*
   - A. Łuszczuk, K. Łuszczuk, M. Goc, *Komputerowe wspomaganie badań pisma*.
6. XV Wrocławskie Sympozjum Badań Pisma, 19-21 września 2012 r. ,organizator – Katedra Kryminalistyki Uniwersytetu Wrocławskiego. Z ramienia PTK w sympozjum uczestniczyły 4 osoby, przedstawiając referaty i prezentacje, a w tym:
   - M. Goc, U. Konarowska , „*Badania kolejności zapisów wykonanych różnymi technikami i środkami kryjącymi na podłożu papierowym”*
   - A. Łuszczuk, K. Łuszczuk, M. Goc, *Współczynnik zagęszczenia Soszalskiego a grafometria.*
   - A. Łuszczuk, K. Łuszczuk, *Linia środkowa – nowy grafometryczny parametr identyfikacyjny pisma ręcznego.*
7. V Międzynarodowe Sympozjum Ekspertów Kryminalistyki Służb Granicznych, Kętrzyn 12-13 września 2012 r., organizator: Centrum Szkolenia Straży Granicznej (PTK było reprezentowane w Radzie Naukowo-Programowej Sympozjum).
8. Konferencja nt. *Fizykochemiczne badania śladów kryminalistycznych,* organizator – Instytut Badawczy Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji i Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne, Serock 20-23 listopada 2012 r.
9. IV Ogólnopolska konferencja naukowa *Dokumenty a prawo,* Warszawa 29 listopada 2012 r., organizatorzy - Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych, Wydział Prawa i Administracji UW. PTK reprezentowało 5 osób. Przedstawiono prezentację:

- A. Łuszczuk, M. Goc, K. Łuszczuk, *Komputerowe wspomaganie ekspertyzy pismoznawczej*.

Ad. 2, 3 i 4

W ramach realizacji tych zadań Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne aktywnie działało na rzecz podniesienia rangi i statusu prawnego biegłych i rzeczoznawców oraz konsolidacji środowiska polskich ekspertów. Działania te koncentrowały się zwłaszcza w obszarze prac nad ustawą o biegłych sądowych, polepszenia warunków finansowych pełnienia funkcji biegłego, podniesienia standardów i kryteriów naboru biegłych. Jednym z priorytetów PTK było przyśpieszenie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o biegłych. W ramach tych działań przedstawiono m.in.

1. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w sprawie interpelacji nr 374 posła Krzysztofa Brejza skierowanej do ministra sprawiedliwości, dotyczącej kryteriów stosowanych wobec kandydatów na biegłych sądowych. W piśmie do Ministra Sprawiedliwości z dnia 24.01.2012 r . wskazano na pilną potrzebę przygotowania ustawy o biegłych i konieczność ustawowego uregulowania takich kwestii, jak: :
   - kryteria i warunki doboru biegłych sądowych, tak aby osoby wpisane na listy biegłych sądowych reprezentowały najwyższy poziom merytoryczny i etyczny;
   - problematyka tzw. instytucji specjalistycznych (biegłych instytucjonalnych). W aktualnie obowiązującym stanie prawnym samo zgłoszenie działalności gospodarczej jest jednym, a zarazem wystarczającym warunkiem wykonywania działalności opiniodawczej w takiej formie, co jest rozwiązaniem daleko niewystarczającym, i wręcz groźnym dla wymiaru sprawiedliwości;
   - wynagrodzenia biegłych;
   - status biegłych, a w tym objęcie ich ochroną taką, jak dla funkcjonariuszy publicznych;
   - rozstrzygnięcie kwestii odpowiedzialności biegłych wobec osób trzecich z tytułu pełnionej funkcji, na rzecz wymiaru sprawiedliwości z uwzględnieniem skutków orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i NSA w kontekście odpowiedzialności biegłych wobec uczestników postępowania w związku z wydanymi opiniami procesowymi (pismo z dnia 24.01.2012 r., l. dz. P-6/12 w załączeniu – zał. 1).

2. Stanowisko PTK w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dotyczącego zmian zasad wynagradzania biegłych z zakresu medycyny, w którym wskazano na potrzebę należytego wynagradzania wszystkich biegłych za ich pracę (w tym lekarzy), a zwłaszcza znaczącego podwyższenia stawek godzinowych (pismo z dnia 19.07.2012 r., l. dz. P-90/12).
3. Uwagi Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do projektu założeń ustawy o biegłych sądowych z dnia 08.10.2012 r. (korespondencja w tej sprawie w załączeniu – zał. 2).

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne koordynowało i nadzorowało działalność ekspercką na rzecz organów procesowych oraz innych podmiotów. W 1997 roku na podstawie uchwały Zarządu Głównego rozpoczęło działalność Biuro Ekspertyz PTK. W ciągu kilku lat Biuro skupiło na swoich listach wielu wybitnych ekspertów i rzeczoznawców rekrutujących się ze środowisk naukowych, laboratoriów policyjnych i innych służb państwowych oraz specjalistów o olbrzymiej wiedzy i doświadczeniu kryminalistycznym. Są wśród nich ludzie, którzy dzięki swej pracy doprowadzili do ujęcia i skazania sprawców niektórych najgroźniejszych przestępstw ostatnich lat. Regulamin Biura Ekspertyz precyzyjnie określa kryteria i warunki, jakie trzeba spełnić, żeby zostać ekspertem PTK. Kandydaci na ekspertów rekrutują się wyłącznie spośród członków Towarzystwa. W postępowaniu kwalifikacyjnym niezbędnymi warunkami są: wykonanie co najmniej 100 ekspertyz lub projektów ekspertyz pod kierunkiem samodzielnego eksperta Towarzystwa, złożenie podania, życiorysu, ankiety osobowej i wszelkiej innej dokumentacji potwierdzającej wykształcenie i doświadczenia zawodowe, a także uzyskanie dwóch opinii rekomendujących i potwierdzających przestrzeganie zasad etyki zawodowej. Uprawnienia eksperta/rzeczoznawcy PTK nadaje Rada Naukowa. Według stanu na dzień 31.12.2012 r. uprawnienia ekspertów i rzeczoznawców PTK posiada 131 osób. W ubiegłym roku status eksperta/rzeczoznawcy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego otrzymały 3 osoby. Eksperci i rzeczoznawcy PTK wykonali na rzecz sądów, prokuratorów, policji i innych zleceniodawców około 16 tys. ekspertyz, z czego w okresie sprawozdawczym 735 ekspertyz (w stosunku do roku 2011 spadek o 2,4%), głównie z zakresu badań dokumentów, wypadków drogowych, badań biologicznych, chemicznych, daktyloskopijnych i innych. Działalność Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego na tym polu pozwoliła „zagospodarować" ekspertów, którzy przeszli na

emeryturę i mogą w dalszym ciągu wykorzystywać swoje doświadczenie, wiedzę i umiejętności na rzecz zwiększenia efektywności czynności śledczych.

Eksperci PTK wykonują ekspertyzy następujących specjalności:

- badania dokumentów, w tym m.in. identyfikacja pisma ręcznego, pisma maszynowego, pieczątek i pieczęci, badania autentyczności dokumentów krajowych i zagranicznych, a także badania wieku pisma, jako nowej dziedziny badań kryminalistycznych wdrożonej do praktyki laboratoryjnej PTK w 2007 r., a od 2011 r. także badania wieku względnego pisma, w tym badania dokumentów podpisanych in blanco;
- badania komputerowe, w tym m.in. badania nośników danych, legalności oprogramowania, konfiguracji sprzętu itp.;
- badania fonoskopijne, w tym m.in. badanie autentyczności nagrań, identyfikacji osób na podstawie wcześniejszej rejestracji na różnych nośnikach; odczytywanie i sporządzenie stenogramu nagrań, badanie aparatury fonoskopijne;
- badania daktyloskopijne i traseologiczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne śladów linii papilarnych, badania wieku śladów linii papilarnych, identyfikacji człowieka na podstawie czerwieni wargowej, małżowiny usznej i innych elementów ciała, badania rękawiczek, badania śladów stóp, obuwia i środków transportu;
- badania mechanoskopijne, w tym m.in. badania śladów narzędzi, badania zamków i sejfów, badania oznaczeń identyfikacyjnych pojazdów;
- badania biologiczne w tym m.in. badania śladów krwi, spermy, śliny, potu i innych wydzielin ciała, włosów, paznokci, strzępów tkanek, piór ptasich i łusek rybich, cząstek botanicznych itp.;
- badania DNA śladów kryminalistycznych i ustalanie ojcostwa;
- badania fizyko-chemiczne, w tym m.in. badania mikrośladów; badania substancji łatwopalnych; badania lakierów, szkła, środków kryjących, badania urządzeń i materiałów wybuchowych, badania alkoholi;
- badania narkotyków;
- badania mineralogiczne (gleboznawcze);
- badania z zakresu elektrotechniki, w tym badania instalacji i urządzeń elektrycznych;
- badania pożarnicze w tym m.in. ustalanie przyczyn powstania pożarów;
- badania broni i balistyczne, w tym m.in. badania identyfikacyjne broni, łusek, pocisków, badania broni gazowej i obezwładniającej, badania śladów użycia broni palnej;

- badania z zakresu wypadków komunikacyjnych, w tym m.in. komputerowej analizy wypadków drogowych, badania uszkodzeń pojazdów mechanicznych, badania ofiar wypadków i ocena mechanizmu powstawania obrażeń;
- badania audiowizualne i fotograficzne, w tym m.in. badania zapisów video (badania autentyczności zapisu, faktu kopiowania, montażu), antropologiczna identyfikacja osób na zdjęciach, taśmach video i innych nośnikach obrazu, identyfikacja przedmiotów zarejestrowanych na tych nośnikach;
- badania antropologiczne, w tym m.in. identyfikacja osób żywych i zwłok (metodą superprojekcji komputerowej, rekonstrukcji plastycznej) oraz ustalanie spornego ojcostwa;
- badania z zakresu księgowości i finansów;
- badania wariograficzne (poligraficzne).

W przypadku konieczności wykonania ekspertyz kompleksowych nasi eksperci dokonują na bieżąco, oceny dostarczonych materiałów dowodowych oraz porównawczych i tak kierują ich „przepływem" pomiędzy poszczególnymi specjalistami, aby uzyskać jak najwięcej informacji umożliwiających identyfikację.

Eksperci Polskiego Towarzystwa udzielają także licznych konsultacji i porad kryminalistycznych, w tym również osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw oraz błędnych działań organów procesowych.

W związku ze stworzeniem odpowiedniego zaplecza technicznego i aparaturowego w ostatnim okresie wykonawstwo ekspertyz przyjęło zorganizowane w tym celu **Laboratorium Kryminalistyczne Centrum Badawczo-Szkoleniowego PTK.** W gestii Biura Ekspertyz PTK pozostały natomiast sprawy związane z nadawaniem uprawnień eksperckich , ustalaniem norm ,standardów i zasad wykonywania ekspertyz zleconych Polskiemu Towarzystwu Kryminalistycznemu. Aktualnie Laboratorium Kryminalistyczne PTK posiada własne wyposażenie aparaturowe w zakresie badań technicznych i klasycznych dokumentów, badań chemicznych, daktyloskopijnych, traseologicznych, fonoskopijnych (badania odsłuchowe), mechanoskopijnych, komputerowych, biologicznych, wypadków komunikacyjnych, włókien, szkła, lakierów i narkotyków. W zakresie innych specjalności Laboratorium Kryminalistyczne PTK na podstawie odpowiednich umów patronackich i porozumień posiada prawnie unormowaną możliwość korzystania z aparatury przez naszych ekspertów.

Ad. 5

W ramach tego zadania statutowego zrealizowano m.in. takie przedsięwzięcia, jak:

1. Mając na względzie podniesienie standardów bezpieczeństwa związanego z dokumentami, włączając w to banknoty, kontynuowano działania na rzecz wprowadzenia do polskiego systemu bankowego bankomatów z cash recyklingiem. W krajach Europy dużą popularnością cieszą się bankomaty z zamkniętym obiegiem gotówki (wyposażone w funkcję „Cash Recykling"). Bankomaty z cash recyklingiem instalowane są w Europie, w tym w krajach strefy Euro oraz w Szwajcarii, od ponad 9 lat. Maszyny te działają poprawnie nie wnosząc dodatkowych ryzyk oraz z zachowaniem wymogów dotyczących jakości pieniądza w obiegu. Szczególnym przypadkiem jest Japonia gdzie 100% zainstalowanych bankomatów ma uruchomioną funkcję cash recyklingu. W Polsce dotychczas nie ma jasności co do przepisów które stanowiłyby przeszkodę lub zezwalały na uruchomienie takich urządzeń. Potencjalne uruchomienie bankomatów z cash recyklingiem pozwali na osiągnięcie istotnych oszczędności kosztów związanych z obsługą gotówki, w tym kosztów transportu kaset z gotówką do bankomatów oraz kosztów obsługi urządzeń. Ograniczenie kosztów ponoszonych przez banki w tym zakresie w perspektywie czasu z pewnością przyczyni się do zmniejszenia kosztów obsługi bankowej ponoszonej przez klientów banków w Polsce. W tej sprawie wymieniono liczną korespondencję z NBP, uzyskując zapewnienie o przygotowywaniu przez NBP rozwiązań prawnych w tym zakresie. Rozwiązanie takie, zgodne z postulatami PTK zostało przyjęte w *zarządzeniu nr 22/2012 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 27 listopada 2012 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki*, poprzez zniesienie konieczności obecności pracownika przy przeliczaniu i sortowaniu banknotów.
2. Kontynuowano, zapoczątkowaną w 2006 r., współpracę ze stowarzyszeniem o podobnym profilu, działającym na terenie Republiki Czeskiej p.n. „Spolecnosti po kriminalistiku" „Spolecnosti po kriminalistiku" otrzymuje na bieżąco informacje na temat przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK oraz periodyk „Problemy Współczesnej Kryminalistyki". Koledzy z Czech przysyłają nam

systematycznie publikację pt. „Kriminalisticky sbornik”, która wzbogaca nasze zbiory biblioteczne. Dobrze rozwijają się kontakty z przedstawicielami nauki i praktyki kryminalistycznej na Litwie i Słowacji.

3. Kontynuowano współpracę z Komendą Główną Straży Granicznej, której efektem jest m.in. zgoda na korzystanie przez ekspertów PTK na miejscu w Laboratorium SG z wzorów paszportów i dowodów osobistych obywateli innych państw. Uzyskano także konto użytkownika umożliwiające dostęp do europejskiej bazy danych o dokumentach autentycznych i sfałszowanych *iFADO*.
4. Systematycznie udzielano nieodpłatnych konsultacji i porad kryminalistycznych policjantom oraz przedstawicielom organów sprawiedliwości w sprawach dotyczących możliwości badawczych kryminalistyki, wstępnej wartości badawczej materiałów dowodowych, formułowania pytań do ekspertów, przygotowywania materiałów porównawczych itp.
5. Udzielano pomocy osobom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw, bądź też decyzji i orzeczeń organów procesowych i administracyjnych m.in. poprzez (w znacznej części nieodpłatne) konsultacje z dziedziny kryminalistyki oraz wykonywanie ekspertyz.
6. Udzielono konsultacji i wykonano częściowo na koszt PTK ekspertyzę dotyczącą oceny technicznej zabezpieczeń losów loteryjnych na zamówienie Fundacji Ex Animo w związku z organizowaną loterią na rzecz dzieci z chorobami nowotworowymi, a także wykonano na koszt PTK ekspertyzę dla Fundacji Korpusu Ochotników Specjalistów, polegającą na odczytaniu inskrypcji w albumie pamiątkowym z 1939 r..

   W 2012 r. Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne udzielało również nieodpłatnych konsultacji i pomocy naukowej osobom przygotowującym prace kwalifikacyjne z dziedziny kryminalistyki, udostępniając również w tym celu posiadane zasoby biblioteczne i archiwalne kopii ekspertyz wykonanych w PTK.
7. Prowadzono szeroką działalność informacyjną, udzielano porad konsultacyjnych w formie korespondencji e-mailowej i telefonicznej, odpowiadając na pytania naszych internautów. Łącznie udzielono ok. 70 odpowiedzi na e-maile i telefony w sprawach mieszczących się w statutowych zadaniach Towarzystwa.
8. Zamieszczono na stronie internetowej Towarzystwa informacje o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju zgłaszane do PTK przez inne instytucje naukowe i stowarzyszenia.

9. Kontynuowano działalność statutową w oparciu o terenowe struktury Towarzystwa, o czym świadczą przedsięwzięcia naukowo-szkoleniowe organizowane przez Oddziały PTK (wyszczególnione w p. ad. 1).
10. Włączono się do prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem ustawy o biegłych (o czym szerzej w p. ad. 2 i 3).

W okresie sprawozdawczym Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne realizowało zadania statutowe i podejmowało najistotniejsze dla środowiska sprawy i problemy, czego przykłady zawiera przedstawione wyżej sprawozdanie. Władze Towarzystwa uważają, iż należy kontynuować te działania w 2013 r. Wyrazem tego są kierunki pracy PTK przyjęte na Posiedzeniu Zarządu Głównego i Rady Naukowej w dniu 18 stycznia 2013 r. (tekst uchwały w załączeniu – zał. 3).

W dalszym ciągu należy dążyć do umocnienia funkcji popularyzatorsko-naukowej Towarzystwa. Towarzystwo w coraz większym stopniu staje się centrum informacji naukowej w dziedzinie szeroko rozumianej kryminalistyki. Celowi temu służyć będzie również bibliografia kryminalistyczna, która docelowo obejmie wszystkie publikacje, jakie ukazały się w Polsce od czasów przedwojennych do chwili obecnej (w najbliższych latach planujemy wydanie kolejnych tomów bibliografii).

Zamierzamy także systematycznie rozszerzać działalność biblioteki kryminalistycznej, poprzez gromadzenie monografii z dziedziny kryminalistyki, komputerowe opracowanie zasobów bibliotecznych i ich udostępnienie naszym członkom i sympatykom, dążąc do stworzenia placówki dysponującej kompleksowym i w miarę możliwości wyczerpującym zbiorem zarówno krajowej, jak i zagranicznej literatury kryminalistycznej, dostępnej nie tylko w formie książkowej, ale również na informatycznych nośnikach danych. Pozytywnie odbierana jest w środowisku inicjatywa publikowania na stronie internetowej Towarzystwa informacji o najważniejszych przedsięwzięciach kryminalistycznych w kraju, co poza funkcją informacyjną, umożliwia także właściwą koordynację i uzgadnianie terminów realizacji konferencji, sympozjów i innych tego rodzaju spotkań naukowych przez różne instytucje i ośrodki naukowe.

Dalszemu wzmocnieniu aparaturowemu i związanemu z tym rozszerzeniu możliwości badawczych powinny ulec funkcje eksperckie PTK, głównie w zakresie badań dokumentów, badań wieku bezwzględnego i względnego zapisów wykonanych różnymi technikami na podłożu papierowym, badania mikrośladów, narkotyków, badań komputerowych, płyt CD,

nagrań video, wypadków komunikacyjnych, daktyloskopii, chemii kryminalistycznej, biologii oraz innych. Realizacji tych zamierzeń powinna sprzyjać m. in. realizacja projektów badawczych na temat badań wieku pisma i wykorzystania technik komputerowych do analizy cech grafometrycznych pisma ręcznego a także wzmacnianie funkcji badawczych Laboratorium Kryminalistycznego Centrum Badawczo-Szkoleniowego PTK.

Ważnym zadaniem dla władz Towarzystwa powinna być kontynuacja działań wspierających aktywność struktur terenowych na rzecz realizacji celów statutowych Towarzystwa, a także weryfikacja członków zalegających ze składkami.

Aktywnie będziemy także wspierać działania i inicjatywy naszych członków zmierzające do poprawy ich sytuacji prawnej związanej z niekorzystnymi rozwiązaniami podatkowymi i wynikającą stąd zmianą statusu biegłego w polskim wymiarze sprawiedliwości. Nie jest to pełny katalog dotychczasowych osiągnięć, zamierzeń i planów, które będą realizowane w najbliższej przyszłości, ale ich realizacja nawet w takim zakresie, jaki został przedstawiony w tym sprawozdaniu, daje gwarancję pozytywnego wpływu na rozwój polskiej kryminalistyki.

Zał. 1

POLSKIE TOWARZYSTWO KRYMINALISTYCZNE

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
BIURO PODAWCZE
2012 -01- 26
zał. ..... szt. poz. Nr.....

Rok założenia 1973

ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO

Warszawa, dnia 24.01.2012 r.

L.dz. P -6/12

Minister Sprawiedliwości
Pan Jarosław Gowin

Stanowisko Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w sprawie interpelacji nr 374 do ministra sprawiedliwości dotyczącej kryteriów stosowanych wobec kandydatów na biegłych sądowych

Szanowny Panie Ministrze,

Polskie Towarzystwo Kryminalistyczne widzi pilną potrzebę ustawowego uregulowania problematyki biegłych. Ostatni akt prawny tej rangi dotyczący biegłych pochodzi z lat pięćdziesiątych (dekret z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym).

Naszym zdaniem na szczególną uwagę w ustawie o biegłych zasługują następujące kwestie:

1) kryteria i warunki doboru biegłych sądowych, tak aby osoby wpisane na listy biegłych sądowych reprezentowały najwyższy poziom merytoryczny i etyczny;
2) problematyka tzw. instytucji specjalistycznych (biegłych instytucjonalnych). W aktualnie obowiązującym stanie prawnym samo zgłoszenie działalności gospodarczej jest jednym, a zarazem wystarczającym warunkiem wykonywania działalności opiniodawczej w takiej formie, co jest rozwiązaniem daleko niewystarczającym, i wręcz groźnym dla wymiaru sprawiedliwości;
3) wynagrodzenia biegłych; obecne stawki wynagradzania biegłych oraz stawki ryczałtowe (tam, gdzie są stosowane) są zdecydowanie zbyt niskie i nie przystają do obecnych realiów rynkowych. Jest to jedna z głównych przyczyn braku dopływu do wymiaru sprawiedliwości jako biegłych specjalistów o wysokich kwalifikacjach;
4) status biegłych, a w tym objęcie ich ochroną taką, jak dla funkcjonariuszy publicznych;
5) rozstrzygnięcie kwestii odpowiedzialności biegłych z tytułu pełnionej funkcji z uwzględnieniem skutków orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i NSA w kontekście odpowiedzialności biegłych wobec osób trzecich (uczestników postępowania) w związku z wydanymi opiniami procesowymi.

Brak jasnych i sprecyzowanych kryteriów naboru biegłych prowadzi często do wpisywania na listy prowadzone przez Prezesów Sądów Okręgowych osób bez odpowiednich kwalifikacji i kompetencji w dziedzinie, którą reprezentują. Do rozważenia jest propozycja sprawdzania nie tylko formalnego (na podstawie przedstawionych dyplomów, świadectw i innych dokumentów, jako to ma miejsce obecnie), ale rzeczywistego poziomu wiedzy i umiejętności

Stowarzyszenie z siedzibą w Warszawie, adres koresp.: 00-018 Warszawa, ul. Zgoda 11 lok. 300 zarejestrowane pod KRS: 0000 109 111 w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy, gdzie przechowywana jest dokumentacja stowarzyszenia,
Regon 000810466, NIP 526-17-63-900, konto PKO IX O/Warszawa 61 1020 1097 0000 7102 0108 3401, tel.: 0-22 692 43 85(86), fax: 0-22 827 01 60,
e-mail: biuro@kryminalistyka.pl, www.kryminalistyka.pl

kandydata na biegłego. W tym kontekście celowe byłoby utworzenie jakiejś formy samorządu biegłych, który dbałby o ich odpowiedni poziom zawodowy i etyczny. Jak wynika, m.in. z danych przedstawionych przez mgr Katarzynę Wojtowicz-Garcarz podczas wykładu w Polskim Towarzystwie Kryminalistycznym, pt. "Kontrekspertyza – skąd się biorą pomyłki biegłych z zakresu pismoznawstwa", co najmniej kilkanaście procent ekspertyz procesowych z zakresu badań dokumentów, zawiera błędy i uchybienia, które w wielu przypadkach mogą stać się powodem pomyłek sądowych.

Poważnym problemem są tzw. instytuty specjalistyczne. Na rynku pojawiła się liczna grupa prywatnych firm opiniodawczych, występujących pod wprowadzającymi w błąd nazwami (instytuty, centra badawcze, biura badań kryminalistycznych itp.), które - pomijając nieliczne wyjątki - nie prezentują ani odpowiedniego poziomu fachowego, ani adekwatnego do zakresu oferowanych badań wyposażenia aparaturowego. Firmy te działają w oparciu o zgłoszoną działalność gospodarczą, bez jakiejkolwiek kontroli i nadzoru organów procesowych. Reklamują się bogatą ofertą świadczonych usług, a w rzeczywistości są to najczęściej jednoosobowe podmioty gospodarcze działające jako pośrednicy zlecający wykonywanie ekspertyz prywatnym biegłym lub instytucjom specjalistycznym. Słusznie prof. Tadeusz Widła uważa je za **„podmioty gospodarcze pozorujące tylko prowadzenie działalności opiniodawczej"**. Zlecanie ekspertyz tego rodzaju firmom powoduje, z jednej strony nieuzasadniony (prowizje za pośrednictwo), wielokrotnie przewyższający rzeczywiste wydatki, wzrost kosztów opinii, a z drugiej strony stwarza realne niebezpieczeństwo wykonywania ekspertyz przez podmioty nie posiadające odpowiednich kwalifikacji.

Sprawy te były przedmiotem obrad I Kongresu Nauk Sądowych oraz wielu wystąpień, pism i opinii Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego adresowanych m.in. do Ministerstwa Sprawiedliwości, sądów i Prokuratury. Do tej pory nie znalazły jednak rozwiązania.

Uważamy, że należy jak najszybciej wznowić prace zespołu przygotowującego Ustawę o biegłych. Zespół taki, w skład którego wchodzą m.in. przedstawiciele środowisk biegłych, jest w końcowej fazie prac nad projektem takiej ustawy, jednak w ostatnim czasie obrady Komisji zostały zawieszone.

Z poważaniem

Przewodniczący Rady Naukowej PTK
Prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski

Wiceprezes Zarządu Głównego PTK
Dr Mieczysław Goc

Wyk. w 3 egz.
- egz. 1 – adresat
- egz. 2 – Biuro Poselskie Posła Krzysztofa Brejzy (do wiadomości)
- egz. 3 – a/a

Zał. 2

Departament
Prawa Cywilnego

DPrC-IV-464-3/12 /14

Warszawa, dnia 17 sierpnia 2012 r.

POLSKIE TOWARZYSTWO KRYMINALISTYCZNE
WPŁYNĘŁO DNIA
2012 -08- 22
L. dz. P-90/12

Pan
Mieczysław Goc
Wiceprezes
Polskiego Towarzystwa
Kryminalistycznego

Szanowny Panie Prezesie,

W związku z pismem z dnia 19 lipca 2012 r., znak: P – 90/12, uprzejmie informuję, iż efektem prac zespołu zajmującego się projektem ustawy o biegłych sądowych jest projekt założeń do ustawy o biegłych sądowych. Decyzja o ewentualnej kontynuacji prac zespołu zostanie podjęta w trakcie konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych dotyczących projektu i będzie zależała od treści zgłaszanych uwag oraz zakresu postulowanych zmian w stosunku do przedstawionego projektu.

Z poważaniem

DYREKTOR
Departamentu Prawa Cywilnego
sędzia

POLSKIE
TOWARZYSTWO
KRYMINALISTYCZNE

Rok założenia 1973

ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
BIURO PODAWCZE
2012 -11- 05
poz. Nr.

Warszawa, dnia 05.11.2012 r.

l. dz. P-123/12

Ministerstwo Sprawiedliwości
Podsekretarz Stanu
Pan Wojciech Hajduk

Szanowny Panie Ministrze!

W załączeniu przesyłam „Uwagi Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do projektu założeń ustawy o biegłych sądowych dnia 08.10.2012 r.

Z poważaniem

V-ce Prezes
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
KRYMINALISTYCZNEGO
dr Mieczysław GOC

Wyk. w 2 egz.
Egz. nr 1 - adresat
Egz. nr 2 – aa
MG/JSZG

Uwagi Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego do projektu założeń ustawy o biegłych sądowych z dnia 08.10.2012 r.

Problematyka kompleksowego uregulowania problematyki biegłych (indywidualnych i instytucjonalnych) występujących w postępowaniach procesowych, w nowoczesnym, odpowiadającym obecnym i przyszłym warunkom prawnym akcie rangi ustawowej, od wielu lat stanowi przedmiot dyskusji w środowiskach naukowym, biegłych i organizacji skupiających osoby wykonujące działalność ekspercką. Próby ustawowego uregulowania tych kwestii podejmowano w ostatnich latach przynajmniej kilkakrotnie. Warto przypomnieć, że pierwsze prace nad ustawą o biegłych sądowych rozpoczęto w 2001 roku, w Ministerstwie Sprawiedliwości. Powołana wówczas komisja skupiała wybitnych przedstawicieli środowisk ekspertów reprezentujących różne instytucje i dziedziny wiedzy, w tym przedstawicieli środowiska biegłych sądowych, świata nauki i policyjnych laboratoriów kryminalistycznych, czyli grono profesjonalistów - naukowców i praktyków. W pracach tych uczestniczyły także osoby związane z Polskim Towarzystwem Kryminalistycznym.

W opracowanych wówczas założeniach i przygotowanych fragmentach projektu ustawy o biegłych sądowych silny nacisk położono na zwiększenie wymagań dotyczących kwalifikacji, wykształcenia i doświadczenia kandydatów na biegłych, a także wskazano na bardzo pilną potrzebę z jednej strony weryfikacji ich kompetencji, z drugiej docenienia ich pracy. Nie ulega wątpliwości, że nie był to projekt bez wad, ale przyjęte w drodze konsensusu środowiska biegłych i przedstawicieli resortu rozwiązania bliskie były oczekiwaniom i możliwe do zaakceptowania zarówno przez biegłych, sędziów, prokuratorów, jak i przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości.

Z satysfakcją konstatujemy, że po ponad 10 letnich próbach uregulowania tej problematyki, wiele przyjętych wówczas rozwiązań znajduje swoje odzwierciedlenie w przedstawionych do konsultacji założeniach do projektu ustawy.

W szczególności za słuszne uważamy propozycje unormowania takich kwestii, jak:

1. Uregulowanie statusu biegłego poprzez *„...ustalenie go jako funkcji związanej z wykonywaniem władzy publicznej..."*, czego konsekwencją będzie przyznanie mu ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym w zakresie związanym z realizacją zlecenia organu procesowego. **Dla jasności sprawy z takiej ochrony oraz wszelkich innych praw powinny korzystać także osoby wykonujące funkcję biegłego jako pracownicy (eksperci) instytucji naukowych i specjalistycznych powołanych do wydania opinii.**

W kontekście statusu biegłego i wykonywaniu przez niego funkcji procesowych powinno się też znaleźć rozstrzygnięcie potencjalnych konfliktów z innym rozwiązaniami ustawowymi. Dotyczy to przykładowo ekspertyz balistycznych. W świetle ustawy o broni i amunicji biegły, by wykonać ekspertyzę takich przedmiotów, powinien wcześniej uzyskać urzędowe pozwolenie na posiadanie egzemplarza broni, przekazanego do ekspertyzy. Z kolei przepisy dotyczące tzw. destruktów (np. zniszczonej broni, pochodzącej z wykopalisk), wymagają potwierdzenia, że dany przedmiot to destrukt; które wydają niektóre z placówek wymienionych w przepisach. By więc wykonać ekspertyzę, która zmierzałaby do ustalenia, że to nie jest broń, której posiadanie w rozumieniu Kodeksu Karnego jest karalne, biegły najpierw powinien uzyskać stosowne zaświadczenie ..., że to nie jest broń, co samo opiniowanie przez biegłego czyni absurdalnym. **Potrzebne jest więc jakieś uregulowanie, które jednoznacznie nadawałoby biegłemu swoisty immunitet w kwestiach dotyczących opiniowania (czynności z tym związanych), poprzez wyłączenie stosowania innych ustaw.**

2. Wyłączenie odpowiedzialności cywilnoprawnej biegłego wobec osób trzecich (co obecnie *de facto* i *de iure* ma miejsce w związku z uregulowaniami i ich interpretacjami dotyczącymi podatku VAT). Według aktualnych interpretacji ustawy o podatku VAT, zaliczenie biegłych do grona płatników tego podatku implikuje możliwość kierowania roszczeń przez strony procesowe względem biegłych, co stoi w sprzeczności z zasadami procesowymi i funkcją biegłego w polskim systemie prawnym. Słuszne jest zatem rozwiązanie przyjęte w Założeniach dotyczące podmiotowego wyłączenia biegłych jako płatników VAT, gdyż likwiduję w ten sposób sprzeczność rozwiązań prawnych w różnych ustawach i jest zgodne z istotą roli biegłego jako „pomocnika sadu" i powiązaniem jego funkcji z wykonywaniem władzy publicznej; ze wszystkimi tego konsekwencjami – w postaci ochrony prawnej oraz zaznaczenia wyłączenia odpowiedzialności wobec osób trzecich. **Pożądanym jednak byłoby jednoznaczne zaznaczenie, że wykonywanie czynności biegłego nie jest prowadzeniem działalności gospodarczej, lecz spełnianiem powinności procesowych.**
3. Sprecyzowanie wymogów i warunków jakie biegły musi spełnić, aby uzyskać wpis na listy prezesów sądów okręgowych, z jednoczesnym zwróceniem uwagi na merytoryczne przygotowanie kandydata do pełnienia funkcji biegłego, co do tej pory sprowadza się jedynie do formalnego przedłożenia odpowiednich dokumentów

(zaświadczenia, certyfikaty itp.), nie zawsze miarodajnych do oceny kompetencji biegłego. *Założenia* wprowadzają m.in. wymóg pięcioletniego doświadczenia w dziedzinie, w jakiej osoba taka ma być ustanowiona biegłym, obowiązek posiadania podstawowej wiedzy dotyczącej prawa procesowego, a także wyposaża prezesa sądu okręgowego w możliwość powołania komisji lub indywidualnych ekspertów do oceny kwalifikacji kandydata. Jest to szczególnie istotne, gdyż w dobie deregulacji różnych zawodów trudno zakładać, aby takim regulacjom (np. korporacyjnym) podlegali biegli, a opinie stowarzyszeń, w których są zrzeszeni potencjalni biegli nie zawsze muszą być w pełni obiektywne. Pojawiają się sygnały, że już w tym celu zakładane są stowarzyszenia, a w Internecie można spotkać ogłoszenia o kursach przygotowujących ekspertów, np. w zakresie badań dokumentów, informatyki itp. **Jednocześnie do rozważenia jest postulat, aby w związku z prowadzeniem centralnego rejestru biegłych, wprowadzić zasadę wpisywania się na listę tylko jednego sądu okręgowego.**

4. Wprowadzenie systemu oceny pracy biegłego indywidualnego oraz instytucji specjalistycznych. **Wątpliwości budzi jednak użyte w *Założeniach* sformułowanie dotyczące nieprzydatności opinii.** Nieprzydatność opinii może wszakże wynikać wcale nie z jej błędnego lub niewyczerpującego przygotowania, ale mieć swoje źródło w błędnych decyzjach i zaniedbaniach organu procesowego (nietrafna ocena istotności danej kwestii dla rozstrzygnięcia sprawy, postawienie niewłaściwych pytań biegłemu, przedłożenie do badań nieodpowiedniego materiału, uniemożliwiającego powzięcie użytecznych wniosków itp. A trzeba pamiętać, że są to wszystko kompetencje organu procesowego w dotyczące przedmiotu, celów i zakresu ekspertyzy. Przyszła ustawa powinna również zawierać zapis mówiący o obowiązku osobistego wykonywania opinii przez osobę pod nią podpisaną.
5. Wprowadzenie, obok list biegłych indywidualnych, także list instytucji specjalistycznych, zarówno na szczebli sądów okręgowych, jak i centralnym.
6. Unormowanie kwestii związanych z ustanawianiem i funkcjonowaniem tzw. instytucji specjalistycznych. Uważamy to zagadnienie za szczególnie ważne dla funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Unormowania przyjęte w tym zakresie w ustawie o biegłych powinny być precyzyjne i na tyle szczelne, aby skutecznie blokowały powszechną dzisiaj praktykę funkcjonowania na rynku samozwańczych firm opiniodawczych, występujących pod wprowadzającymi w błąd nazwami (instytuty, centra badawcze, biura badań kryminalistycznych itp.), które pomijając nieliczne

wyjątki, nie prezentują ani odpowiedniego poziomu fachowego, ani adekwatnego do zakresu oferowanych badań wyposażenia aparaturowego. Firmy te działają w oparciu o zgłoszoną działalność gospodarczą, bez jakiejkolwiek kontroli i nadzoru organów procesowych. Reklamują się bogatą ofertą świadczonych usług, a w rzeczywistości są to najczęściej jednoosobowe podmioty gospodarcze działające jako pośrednicy zlecający wykonywanie ekspertyz prywatnym biegłym lub instytucjom specjalistycznym. Słusznie prof. Tadeusz Widła uważa je za **„podmioty gospodarcze pozorujące tylko prowadzenie działalności opiniodawczej".** Zlecanie ekspertyz tego rodzaju firmom powoduje, z jednej strony nieuzasadniony, nieraz wielokrotnie przewyższający rzeczywiste wydatki, wzrost kosztów opinii, a z drugiej strony stwarza realne niebezpieczeństwo wykonywania ekspertyz przez podmioty nie posiadające odpowiednich kwalifikacji.

Słuszne jest zatem założenie, aby takie podmioty uzyskiwały prawo opiniowania w odrębnym trybie. W Polsce działają również liczne instytucje, instytuty naukowe i jednostki specjalistyczne, które gwarantują wysoki poziom wykonanych ekspertyz z różnych dziedzin kryminalistyki i nauk pokrewnych i które w naszej ocenie dają rękojmię odpowiednich standardów wydawanych opinii. Instytucje te, a wśród nich m.in. uniwersyteckie katedry kryminalistyki, zakłady medycyny sądowej, laboratoria policyjne i innych służb państwowych, laboratorium Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego i inne o wysokiej renomie, powinny znaleźć się w grupie instytucji, z indywidualnie określonym zakresem badań, które nie musiałyby się ubiegać wpis na listę uprawniającą do wydawania opinii procesowych.

7. Określenie w przyszłej ustawie zasad przyznawania i ustalania wynagrodzenia oraz zwrotu kosztów związanych ze sporządzeniem opinii, przy jednoczesnym pozostawieniu szczegółowych kwestii finansowych do unormowania w rozporządzeniu. Co do zasady takie rozwiązanie nie budzi zastrzeżeń i może przyspieszyć proces legislacyjny związany z uchwaleniem samej ustawy o biegłych. Na podkreślenie, w sensie pozytywnej oceny projektu, zasługuje również propozycja jednoznacznego rozwiązania bardzo kontrowersyjnej sprawy podatku VAT jak również zakładana waloryzacja stawek wynagrodzenia dla biegłych. **Są jednak kwestie, które w tym zakresie budzą pewne wątpliwości. I tak:**

   - za dyskusyjną uważamy propozycję rozstrzygnięcia kwestii zwrotu kosztów za stawiennictwo. W *Założeniach* gwarantuje się biegłym tylko prawo zwrotu kosztów podróży i noclegów oraz prawo do diety na zasadach dotyczących

pracowników państwowych lub samorządowych. Natomiast nie mówi się nic na temat prawa do zwrotu zarobków utraconych przez biegłego z tytułu stawiennictwa w sądzie (prokuraturze) i wyłącza się możliwość przyznania wynagrodzenia za czas podróży do sądu lub organu. We wcześniejszych projektach czas dojazdu i pozostawania do dyspozycji organu procesowego opłacany był jako czas opiniowania – nie więcej jednak, jak 8 godzin w ramach jednej doby. Takie rozwiązanie było jak najbardziej zasadne, gdyż czas przeznaczony na podróż, to też czas utraconych zarobków, nie tylko rzeczywistych, związanych z koniecznością uzyskania bezpłatnego urlopu, zapewnienia zastępstwa, odpracowania zaległości, ale często też potencjalnych, gdy biegły w tym czasie mógłby wykonywać inne odpłatne czynności, np. inną ekspertyzę. Ówczesne rozwiązanie miało jeszcze jeden walor – ekonomicznie przeciwdziałałoby powszechnej tendencji do nadużywania praktyki wzywania biegłych nawet w błahych kwestiach i skłaniało organy procesowe do szerszego stosowania instytucji pomocy sądowej dla przesłuchania biegłego bądź korzystania z przesłuchania na odległość z zastosowaniem technik telewizyjnych;

- w kontekście dotychczasowych doświadczeń związanych z włączeniem biegłych do kręgu podatników VAT, niepokojące są zapowiedzi dotyczące tzw. oskładkowania na ZUS. Należy liczyć się z tym, że rychło i ta kwestia może się pojawić w przypadku honorariów biegłych. Pożądane więc wydaje się ustalenie, że na należności biegłych składają się i te kwoty (składki), oczywiście o ile dany biegły takie składki płaci;
- zaniżona wydaje się propozycja dolnej stawki wynagrodzenia w kwocie 25 zł za godzinę, tym bardziej, że *Założenia* nie przewidują możliwości jej zwiększenia w niektórych przypadkach o 50%, jak to ma miejsce obecnie;
- projekt *Założeń* gwarantuje biegłym oraz instytucjom specjalistycznym, oprócz wynagrodzenia, zwrot *„...kosztów zużytych materiałów oraz ryczałtowej należności z tytułu innych kosztów związanych ze sporządzeniem opinii...”*. Pomijając kwestie wysokości owej ryczałtowej należności, która nie została określona w *Założeniach,* operowanie wyłącznie pojęciem „kosztów” z góry zakłada, że będziemy mieć do czynienia wyłącznie instytucjami non profit, co jest mało realne.

- projekt *Założeń* nie przewiduje jakiejkolwiek formy zwrotu nakładów poniesionych na zakup, nieraz bardzo drogiej aparatury specjalistycznej. Jest tam mowa tylko o zwrocie kosztów zużytych materiałów i ryczałcie z tytułu innych kosztów. Znając wcześniejsze propozycje ministerstwa dotyczące tego ryczałtu, obawiać się można, że będzie on wysoce niewystarczający na pokrycie tego rodzaju kosztów. Konieczne jest zatem określenie zasad, na jakich do kosztów opinii należałoby wliczać odpisy z tytułu zakupu aparatury niezbędnej do jej wydania, z uwzględnieniem jedynie procentowego udziału tejże aparatury w wykonywaniu badań w ramach zleconych ekspertyz, a nie w innych sferach działalności danej instytucji.

Podsumowując, pozytywnie oceniamy główne założenia przedstawione w przesłanym do konsultacji projekcie, postulując jednocześnie uwzględnienie zgłoszonych uwag i propozycji, będących odzwierciedleniem dyskusji i zastrzeżeń zgłoszonych przez środowisko reprezentowane w naszym stowarzyszeniu. Oczekujemy na propozycję szczegółowych unormowań w projekcie ustawy o biegłych, który – mamy taką nadzieję – trafi również do nas do konsultacji.

Za Zarząd Główny PTK

Warszawa, 05.11.2012 r.

V-ce Prezes
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
KRYMINALISTYCZNEGO
dr Mieczysław GOC

POLSKIE
TOWARZYSTWO
KRYMINALISTYCZNE

Rok założenia 1973

ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO

Warszawa, dnia 07.11.2012 r.

L. dz. P-144/12

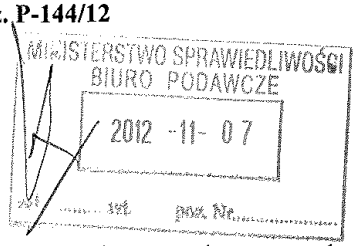

Ministerstwo Sprawiedliwości
Podsekretarz Stanu
Pan Wojciech Hajduk

W uzupełnieniu naszych uwag zgłoszonych do założeń ustawy o biegłych przesłanych w dniu 05.11.2012 r. (l. dz. P- 123/12) poniżej zamieszczam postulaty zgłoszone przez Pana prof. dr. hab. Huberta Kołeckiego z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, członka Rady Naukowej PTK (cyt.):

> *„Przyszła ustawa – w odniesieniu do biegłych indywidualnych – powinna zawierać zapis mówiący o:*
> *a) obowiązku przynależności biegłego do Krajowego Stowarzyszenia Biegłych Sądowych [wydającego indywidualny certyfikat kompetencji],*
> *b) obowiązku osobistego wykonania opinii przez osobę pod nią podpisaną oraz c) obowiązku prowadzenia rejestru/wykazu wydanych przez nią opinii, umożliwiającego identyfikację spraw w których je wydała."*

W ocenie Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego obowiązek osobistego wykonania ekspertyzy i podpisania opinii przez biegłego, podobnie jak obowiązek prowadzenia rejestru, jest zasadny i nie budzący wątpliwości. Warta rozważenia jest również propozycja utworzenia stowarzyszenia biegłych. Widzimy potrzebę powołania samorządu biegłych ze wszystkimi tego konsekwencjami (np. odpowiedzialnością dyscyplinarną).

V-ce Prezes
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
KRYMINALISTYCZNEGO
dr Mirosław Goc

Wyk. w 2 egz.
Egz. nr 1 - adresat
Egz. nr 2 – aa
MG/JSZG

Zał. 3

UCHWAŁA
Zarządu Głównego i Rady Naukowej
Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego
z dnia 18 stycznia 2013 roku

Na posiedzeniu w dniu **18 stycznia 2013 roku** członkowie Zarządu Głównego i Rady Naukowej PTK podjęli wspólną uchwałę określającą główne kierunki pracy w roku 2013. Przyjęto następujące główne kierunki pracy Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w 2013 roku:

1/ **w obszarze działalności naukowej i popularyzatorskiej:**
- organizacja spotkań naukowych połączonych z wykładami i dyskusją zgodnie z przygotowanym harmonogramem;
- nadzór naukowy nad projektami badawczo-rozwojowymi dotyczącymi wieku pisma i komputerowych metod wspomagania ekspertyzy pismoznawczej przygotowywanymi w Centrum Badawczo Szkoleniowym PTK;
- kontynuacja prac redakcyjnych związanych z przygotowaniem do druku kolejnych tomów bibliografii kryminalistycznej (za lata 1918-1979 – tom I i II);
- organizacja Konferencji „**Kryminalistyka – Nauka – Praktyka**" z okazji 40-lecia PTK (24.05.2013 r.);
- współudział w organizacji i udział w innych konferencjach i spotkaniach naukowych;
- publikowanie na stronie internetowej Towarzystwa informacji na temat sympozjów, konferencji i innych przedsięwzięć kryminalistycznych organizowanych przez PTK i inne instytucje;

2/ **w zakresie działalności wydawniczej:**
- wydanie kolejnego tomu „Problemów Współczesnej Kryminalistyki";
- przeprowadzenie procedury w celu umieszczenia PWK na liście czasopism punktowanych;

3/ **w zakresie działalności eksperckiej:**
- nadawanie uprawnień ekspertów i rzeczoznawców PTK;
- nadzór nad działalnością CBS PTK w zakresie standardów wykonywanych ekspertyz;
- podnoszenie standardów i warunków wykonywania ekspertyz, miedzy innymi poprzez doskonalenie metodyki badawczej zgodnie z wynikami zrealizowanych projektów badawczo-rozwojowych;

4/ **w zakresie działalności organizacyjnej:**
- prowadzenie bieżącej dokumentacji członkowskiej,
- weryfikacja członków PTK zalegających z opłatą składek,
- udzielanie niezbędnej pomocy organizacyjnej merytorycznej i finansowej oddziałom terenowym PTK.

5/ **w zakresie działalności szkoleniowej:**
- prowadzenie szkoleń dla organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, urzędów kontroli skarbowej, urzędów pracy, oraz banków i innych instytucji z dziedziny badań dokumentów i innych zagadnień kryminalistycznych.

6/ **w zakresie innej działalności:**
- udział w pracach legislacyjnych dotyczących regulacji prawnych obejmujących zagadnienia mieszczące się w obszarze celów statutowych PTK (przygotowywanie projektów aktów prawnych, opiniowanie, konsultacje itp.), w tym zwłaszcza aktywne uczestnictwo w opiniowaniu projektu ustawy o biegłych;
- reprezentowanie interesów członków PTK i społeczności kryminalistycznej wobec organów władzy i innych instytucji.

Zarząd Główny PTK

Zał. 4

NAJISTOTNIEJSZE UCHWAŁY ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTK W 2012 R.

Wyciąg 1: Uchwała z dnia 03.02.2012 r.. (podjęta jednomyślnie) w sprawie przyjęcia głównych kierunków pracy PTK w roku 2012,

Wyciąg 2: Uchwała z dnia 03.02.2012 r. (podjęta jednomyślnie)w sprawie utworzenia Gdańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

Wyciąg 3: Uchwala z dnia 21.03.2012 r.(podjęta jednomyślnie) w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego i merytorycznego PTK za rok 2011.

Wyciąg 4: Uchwala z dnia 21.03.2012 r. (podjęta jednomyślnie) w sprawie przeznaczenia na cele statutowe PTK dodatniego wyniku finansowego CBS PTK za rok 2011 .

Wyciąg 5 Uchwała z dnia 21.03.2012 r. (podjęta jednomyślnie) w sprawie przyjęcia planu finansowego na rok 2012

Wyciąg 6. Uchwała z dnia 21.03.2012 r. (przyjęta jednomyślnie) w sprawie zmiany adresu Oddziału Krakowskiego PTK

Wyciąg 7 Uchwała z dnia 02.10.2012 r.(podjęta jednomyślnie) w sprawie:

- wyboru jury konkursu im. T. Hanauska na „Pracę roku z dziedziny kryminalistyki", (XIII edycja)
- przyznania nagród i wyróżnień zgodnie z wnioskiem jury konkursu im. prof. T. Hanauska na „Pracę roku z dziedziny kryminalistyki" zawartym w protokole z posiedzenia jury z dnia 02.10.2012 r.
- wyboru Komisji Konkursowej Konkursu prof. Brunona Hołysta dla Wyróżniających się Młodych Kryminalistyków (III edycja)
- przyznanie nagród i wyróżnień zgodnie z wnioskiem jury konkursu prof. Brunona Hołysta dla Wyróżniających się Młodych Kryminalistyków

Zał. 5

ZBIÓR ZASAD ETYCZNYCH POLSKIEGO TOWARZYSTWA KRYMINALISTYCZNEGO

Zasady ogólne

1. Obowiązkiem członka Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego jest przestrzeganie zasad etyki ogólnoludzkiej, podstawowych norm moralnych oraz poszanowanie obowiązującego prawa
2. W sytuacjach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w niniejszych zasadach etyki członek PTK powinien kierować się zasadami współżycia społecznego.
3. Członek PTK postępuje uczciwie, honorowo, mając na uwadze godność każdego człowieka.
4. Członek PTK nie może żądać od innych osób należących do stowarzyszenia zachowania sprzecznego z zasadami etycznymi, współżycia społecznego oraz normami statutowymi PTK.
5. Członek PTK nie może usprawiedliwiać lojalnością swego zachowania sprzecznego z zasadami określonymi w niniejszym zbiorze.
6. Członek PTK nie powinien brać udziału w przedsięwzięciach uwłaczających jego godności lub mogących podważyć zaufanie do niego i stowarzyszenia.
7. Członek PTK nie zachowuje się i nie działa na szkodę innych członków i stowarzyszenia.
8. Członka PTK powinna cechować postawa krytyczna, ale nie krytykanctwo.
9. Członek PTK nie pomawia innych, nie kieruje fałszywych oskarżeń, nie rozpowszechnia nieprawdziwych informacji.
10. Członka PTK obowiązuje kultura osobista, dyskrecja i życzliwy stosunek do innych.

Członek PTK a stowarzyszenie

11. Członek PTK uznaje dorobek naukowy, organizacyjny, ekspercki stowarzyszenia jako wspólne dobro.
12. Członek PTK darzy szacunkiem i zaufaniem członków stowarzyszenia, jest dla nich życzliwy, z szacunkiem odnosi się do ich osiągnięć.

13. Członkowie PTK dbają o to, by uznanie za osiągnięcia przypadło temu, komu to się faktycznie należy.
14. Członka PTK obowiązuje uczciwość i lojalność wobec stowarzyszenia, jego władz i członków.
15. Członek PTK dzieli się ze stowarzyszeniem swoją wiedzą i doświadczeniem zawodowym.
16. Członek PTK aktywnie uczestniczy w pracach stowarzyszenia, dba o dobro i honor stowarzyszenia, godnie je reprezentuje i postępuje zgodnie z jego celami i normami statutowymi
17. Członek PTK nie nadużywa logo i nazwy stowarzyszenia, ani faktu przynależności do PTK do celów prywatnych lub sprzecznych z celami stowarzyszenia.

Członek PTK jako ekspert

18. Ekspert PTK unika zachowań, które mogłyby przynieść ujmę jego godności lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.
19. Ekspert PTK pogłębia systematycznie wiedzę zawodową oraz dba o znajomość przepisów obowiązującego prawa.
20. Ekspert PTK wydaje opinie osobiście, sumiennie, w oparciu o rzetelną wiedzę, badania i doświadczenie.
21. Ekspert PTK opiniuje w terminie, bez zbędnej zwłoki.
22. Ekspert PTK nie uchyla się od konsultacji i pomocy koleżeńskiej w zakresie posiadanych kompetencji.
23. Ekspert PTK zachowuje się taktownie w relacjach z organem procesowym, unika publicznego demonstrowania swego osobistego stosunku do stron procesowych i nie okazuje zażyłości z osobami zatrudnionymi w organach ścigania.
24. Ekspert PTK dba o to, aby krytyka, dyskusja i polemika prowadzone były z poszanowaniem zasad szacunku, rzeczowości i rzetelności.
25. W swej działalności ekspert PTK kieruje się przepisami prawa i zasadami dobrych obyczajów, przestrzega zasad kultury osobistej w relacjach z kolegami
26. Ekspert PTK nie sugeruje się oczekiwaniami zleceniodawcy i nie dopuszcza, aby presja zleceniodawcy lub środowiska wpływała ma merytoryczną treść opinii

27. Ekspert PTK podejmuje się opracowania ekspertyz wyłącznie w zakresie swojej specjalności i wyłącznie wtedy, kiedy może oprzeć ją na własnej odpowiednio udokumentowanej wiedzy i doświadczeniu.
28. Ekspert PTK odmawia opracowania ekspertyzy, która miałaby związek z jego interesem osobistym.
29. Ekspert PTK nie wykorzystuje swojej pozycji dla korzyści osobistych.
30. Ekspert PTK nie wykorzystuje na szkodę zleceniodawcy, innych członków stowarzyszenia, osób postronnych, wiedzy mającej związek z wydawanymi ekspertyzami.
31. Ekspert PTK zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w toku wydawanych ekspertyz oraz zabezpieczenia przed nieuprawnionym ujawnieniem elektronicznych nośników informacji stosowanych w pracy eksperckiej
32. Ekspert PTK powinien współdziałać w przestrzeganiu zasad etyki, wymagać od innych ekspertów nienagannego zachowania i kierowania się zasadami etyki eksperckiej.
33. Ekspert PTK reaguje na zachowania kolegów naruszających zasady etyki.
34. Ekspert PTK ponosi odpowiedzialność organizacyjną za uchybienie etyce, zgodnie ze statutem PTK.

Członek PTK a społeczeństwo

35. Członkowie PTK w miarę swoich możliwości powinni wykorzystywać swą wiedzę, intelekt i autorytet w praktycznej działalności dla dobra społecznego.
36. Członkowie PTK sprzeciwiają się wykorzystaniu osiągnięć stowarzyszenia do celów propagandowych, sprzecznych z normami statutowymi PTK.
37. Członkowie PTK w życiu zawodowym i publicznym nie powinni sprzeniewierzać się normom etycznym.

Niniejszy Zbiór Zasad Etycznych wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2007 r. na mocy Uchwały nr 01/2007 Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego z dnia 07 grudnia 2007 roku.

Zarząd Główny PTK